

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa Budapesten, 2016. november 07., november 14., 2017. január 27. és február 13. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az előjárói intézkedés elmulasztásának büntette és más bűncselekmények miatt **I.r.** vádlott és 13 társa ellen indított büntető ügyben a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2015. október 29-én kihirdetett 42.(II.)Kb.393/2013. számú ítéletét megváltoztatja.

II.r. vádlottal szemben alkalmazott megrovás intézkedést 200 (kettőszáz) napi tétel, napi tételenként 2.000 (kettőezer) forint pénzbüntetésre súlyosítja.

A vele szemben kiszabott 400.000 (négy százezer) forint pénzbüntetést meg nem fizetés esetén szabadságvesztésre változtatja át. Ebben az esetben egy napi tétel helyébe egy napi szabadságvesztés lép.

V.r. vádlottat az ellene az 1978. évi IV. törvény 360. § (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdés szerint minősülő előjárói gondoskodás elmulasztásának büntette miatt emelt vád alól felmenti.

IV.r. vádlottat kötelezi az elsőfokú eljárás során felmerült 150.000 (egyszázötvenezer) forint bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú eljárás során felmerült további 10.873.504 (tízmillió-nyolcszázhetvenháromezer-ötszáz négy) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az elsőfokú ítéletet egyebekben **I.r., II.r., III.r., IV.r., V.r., VI.r., VII.r., VIII.r., IX.r., X.r., XI.r., XII.r., XIII.r.** és **XIV.r.** vádlottak tekintetében helybenhagyja.

IV.r. vádlottat kötelezi a másodfokú eljárás során felmerült 50.000 (ötvenezer) forint bűnügyi költség megfizetésére.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárás során felmerült további 260.800 (kettőszázhatvanezer-nyolcszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2015. október 29-én kihirdetett 42(II.)Kb.393/2013. számú ítéletében bűnösnek mondta ki **II.r.** vádlottat az 1978. évi IV. törvény 361. § (1) bekezdés a./ és b./ pontjába ütköző, de a (2) bekezdés szerint minősülő előjárói intézkedés elmulasztásának büntetében, **IV.r.** vádlottat a Btk. 444. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés b./ pontja szerint minősülő parancs iránti engedetlenség büntetében, és őket megrovásban részesítette. A **II.r.** vádlottat 69.584 forint, a **IV.r.** vádlottat 500.000 forint bünyügyi költség megfizetésére kötelezte.

Ellenben **I.r.** vádlottal szemben az 1978. évi IV. törvény 361. § (1) bekezdés a./ pontjába ütköző 2 rb. előjárói intézkedés elmulasztásának vétsége, **III.r.** vádlottal szemben az 1978. évi IV. törvény 361. § (1) bekezdés a./ pontjába ütköző folytatólagosan elkövetett előjárói intézkedés elmulasztásának vétsége, és 3 rb. előjárói intézkedés elmulasztásának vétsége, **V.r.** vádlottal szemben az 1978. évi IV. törvény 360. § (1) bekezdésébe ütköző előjárói gondoskodás elmulasztásának vétsége, **VI.r.** vádlottal szemben az 1978. évi IV. törvény 361. § (1) bekezdés a./ pontjába ütköző előjárói intézkedés elmulasztásának vétsége, **VII.r.** vádlottal szemben az 1978. évi IV. törvény 361. § (1) bekezdés a./ pontjába ütköző 3 rb. előjárói intézkedés elmulasztásának vétsége, továbbá **VIII.r.**, **IX.r.**, **X.r.**, **XI.r.**, **XII.r.**, **XIII.r.**, **XIV.r.** vádlottakkal szemben az 1978. évi IV. törvény 361. § (1) bekezdés a./ pontjába ütköző előjárói intézkedés elmulasztásának vétsége miatt indult büntetőeljárást megszüntette. Megállapította, hogy az ügyben felmerült további bünyügyi költséget az állam viseli.

Az elsőfokú tárgyaláson jelenlévő katonai ügyész valamennyi vádlott tekintetében terhükre fellebbezést jelentett be. A **II.** és **IV.r.** vádlottak vonatkozásában intézkedés helyett büntetés kiszabása, **I.**, **III.**, **V-XIV.r.** vádlottak vonatkozásában téves jogi minősítés miatt, az előjárói intézkedés elmulasztásának büntetében történő bűnösségük megállapítása és velük szemben büntetés kiszabása érdekében.

A katonai ügyész előterjesztette fellebbezésének részletes írásbeli indokolását, melyben kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a **II.** és **IV.r.** vádlottakkal szemben eltúlzottan enyhe jogkövetkezményt alkalmazott, amikor őket megrovásban részesítette. Álláspontja szerint a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa az időmúlást, mint enyhítő körülményt eltúlzott mértékben vette figyelembe, és nem értékelte megfelelően a **II.** és **IV.r.** vádlottak által elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyát. Érvelése szerint mindkét vádlott terhére súlyosító körülményként kell értékelni, hogy a mulasztásaik folytán nagyszámú rendőr megsérült, **IV.r.** vádlott esetében pedig azt a körülményt, hogy cselekménye nemcsak a jelentős hátrány veszélyével járt, hanem az be is következett. A ... ellen 2006. szeptember 18-án éjjel intézett támadás valóságos harchelyzetet eredményezett és **II.r.** vádlott a külső szemlélők számára is láthatóan mulasztotta el a szükséges intézkedés megtételét. Kifejtette, hogy az időmúlás nem eredményezhet olyan hatást, amely **II.** és **IV.r.** vádlottak tekintetében intézkedés alkalmazását tenné indokolttá.

Fellebbezésének további indokolása szerint **III.r.** vádlott I. vádpontban írt cselekményét tévesen minősítette az elsőfokú bíróság az 1978. évi IV. törvény 361. § (1) bekezdés a./ pontjába ütköző előjárói intézkedés elmulasztása vétségének. Kifejtette, hogy a **III.r.** vádlott a ... parancsnokaként felelős volt az általa irányított szervezet rendeltetésszerű működéséért, azonban a vádban írt cselekmény elkövetésekor a **III.r.** vádlott eltúrte és tudomásul is vette, hogy a rendőrség életében példátlan eseményekről a vezetésére bízott katonai szervezet ügyeleti szolgálatától egyáltalán ne kapjon jelentést. A szükséges intézkedés megtétele helyett az ügyeleteseket csak olyan szóbeli dorgálásban részesítette, amelyről az érintettek nem is tudtak. Jogi álláspontja szerint ezért cselekménye katonai büntettként minősül.

Fellebbezésének **V.r.** vádlottra vonatkozó részében kifogásolta, hogy az elsőfokú katonai tanács e vádlott cselekményét az 1978. évi IV. törvény 360. § (1) bekezdésébe ütköző előjárói gondoskodás elmulasztása vétségének minősítette, és vele szemben a büntetőeljárást megszüntette. Álláspontja szerint az **V.r.** vádlott tényállásban írt magatartásával összefüggésben a jelentős hátrány bekövetkezett, mivel az alárendeltségébe tartozó alegység tevékenysége az ő mulasztása következtében megnehezedett, illetve az alegység tagjai súlyos sérüléseket szenvedtek. Mindez álláspontja szerint az előjárói gondoskodás elmulasztása büntetnének megállapítására alkalmas.

A II-XI. vádpontokkal kapcsolatban kifejtette, hogy az alegység parancsnokok mulasztása szintén az előjárói intézkedés elmulasztása büntettként értékelendő, mivel e cselekmények azok sorozatossága folytán a szolgálat ellátására jelentős hátránnyal jártak. Hasonló álláspontot fejtett ki a XII-XV. vádpontokkal összefüggésben is. Érvelése szerint sem a magas beosztású parancsnokok, sem a csoport és alosztályvezetők az alárendeltek büncselekményt megvalósító magatartása miatti felelősségre vonásra és feljelentésükre intézkedéseket nem tettek. Álláspontja szerint emiatt az érintett vádlottak cselekménye a szolgálat ellátására jelentős hátránnyal járt, ezért az érintett vádlottak elkövették a vádban terhükre rótt előjárói intézkedés elmulasztásának büntettét.

Ugyanakkor a katonai ügyész a jogkövetkezmények tekintetében megváltoztatta indítványát. Mivel a vádlottakkal szemben az eljárás megszüntetésére cselekményeik elévülésének törvénysértő megállapítása miatt került sor, ezért indítványozta, hogy a másodfokú bíróság **I., III., V., VI., VII., VIII., IX., X.r., XI., XII.r., XIII.r., XIV.r.** vádlottak tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 373. § (1) bekezdés II/e. pontja alapján helyezze hatályon kívül, és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására. A II. és IV.r. vádlottak tekintetében indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Be. 372. § (1) bekezdése alapján változtassa meg, és **II.r.** és **IV.r.** vádlottakkal szemben felfüggesztett szabadságvesztést szabjon ki előzetes mentesítésük mellett.

Az elsőfokú ítélet kihirdetését követően **I.r.** vádlott és védője három napi gondolkodási időt tartottak fenn nyilatkozatuk bejelentésére. Ezt követően a tényállás téves megállapítása, valamint a vádon történő túlterjeszkedés miatt felmentés érdekében jelentettek be fellebbezést.

II.r. vádlott és védője a tényállás részbeni téves megállapítása, téves jogi minősítés, továbbá a vádlott felmentése érdekében fellebbezést jelentettek be.

A védő előterjesztette fellebbezésének írásbeli indokolását, melyben változatlanul fenntartotta a tárgyaláson bejelentett felmentést célzó fellebbezését. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet változtassa meg, és védencét az ellene emelt vád alól mentse fel, mivel az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg ítéletének tényállását, és abból téves jogi következtetést vont le. A fellebbezésében a katonai fellebbviteli főügyészség indítványával összefüggésben kifejtette, hogy az több ellentmondást is tartalmaz. Érvelése szerint ellentmondásos az ügyészi átirat az elsőfokú ítélet ténymegállapításaira és a bizonyítékok értékelésére vonatkozó részeiben. Az ítélet ténymegállapításaival összefüggésben kifejtette, hogy az elsőfokú katonai tanács tévesen rögzítette, hogy a **II.r.** vádlott volt a biztosításért felelős parancsnok. Érvként arra hivatkozott, hogy jelen volt **tanú1** országos rendőr-főkapitány helyettes, valamint a rendezvény biztosításáért **tanú2** volt a felelős, a helyszín biztosítás parancsnoka pedig **IV.r.** vádlott volt. Kiemelte, hogy védenca alárendeltjének kötelességszegését meggátolni nem tudta, azonban a későbbiekben a **IV.r.** vádlott fegyelmi felelősségrevonása megtörtént. Álláspontja szerint mindezekre figyelemmel nem róható védenca terhére a szándékos elkövetés súlyosabb, büntetési alakzata, mivel az ténybelileg és fogalmilag is kizárt. Indoklasként arra utalt, hogy védenca nem valósíthatta meg magatartását egyenes szándékkal. Véleménye szerint az eshetőleges szándék sem róható védenca terhére, mivel

ez teljes érzelmi közömbösséget feltételezne. A vádban írt események idején a többszörös túlerő, a fizikai és verbális agresszió, az elégtelen rendőri létszám és védencétől független egyéb tényezők együttes hatása vezetett az események bekövetkezéséhez, ezért a II.r. vádlott szándékos katonai bűncselekményt nem követett el.

Indoklása szerint az elsőfokú bíróság a vádhoz kötöttség elvének sérelmével róta védenca terhére, hogy nem intézkedett **tanú3-al** szemben az általa tanúsított magatartás miatt, és nem távolította el a helyszínről, illetve az általa megvalósított parancs megtagadás miatt felelősségre vonására nem intézkedett. Álláspontja szerint az elsőfokú eljárás során lefolytatott bizonyítási eljárás is alátámasztja, hogy a biztosítási parancsnoki intézkedéseket a budapesti rendőr-főkapitány helyettes, **tanú2** hozta meg, amely bizonyítja, hogy nem a II.r. vádlottat terhelte az intézkedési kötelezettség, mivel jelen volt **tanú1** országos rendőr-főkapitány helyettes is. Jogi álláspontja szerint nem vonható le arra következtetés, hogy védenca szándékosan valósította meg a terhére rótt bűncselekményt, sem az egyenes, sem az eshetőleges szándéka nem bizonyítható, valamint gondatlanság sem róható védenca terhére. Amennyiben mégis gondatlan elkövetés lenne megállapítható, az előjárói intézkedés bűncselekménye gondatlanságból elkövetett alakzata miatt már vádemelésre sem kerülhetett volna sor elévülés miatt, ezért másodlagosan az eljárás megszüntetését indítványozta.

III.r. vádlott és védője az ítéletet tudomásul vették.

IV.r. vádlott és védője felmentés érdekében terjesztett elő fellebbezést. **IV.r.** vádlott csatolta fellebbezésének írásbeli indokolását, melyben az ügyészi fellebbezésre, továbbá az ítélet megállapításaival összefüggésben tett észrevételeket. Fellebbezésének lényege szerint nem adott parancsot a ... feladására, ideiglenes elhagyásra adott utasítást, amelyre **tanú2-től** kért engedélyt. Kiemelte, hogy e tanú a tárgyaláson sem tagadta ezt, csupán arra hivatkozott, hogy e körülményre már nem emlékszik. Álláspontja szerint a helyszínparancsnoki teendőket ellátta.

Az V-XIV.r. vádlottak, valamint védőik az elsőfokú ítéletet tudomásul vették.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2016. május 31-én érkezett BF.1226/2013/3-III. számú átiratában a katonai ügyész írásban előterjesztett fellebbezését részben eltérő tartalommal fenntartotta. Indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét **II.** és **IV.r.** vádlottak tekintetében változtassa meg, velük szemben súlyosításul a terhükre megállapított bűncselekmények miatt próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetést szabjon ki és őket előzetesen mentesítse a büntetett előélethez fűződő jogkövetkezmények alól. A többi vádlott vonatkozásában a Be. 373. § (1) bekezdés II/e. pontja alapján az ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú katonai tanács új eljárás lefolytatására tett indítványt. Indoklása szerint az elsőfokú bíróság ítélete **II.** és **IV.r.** vádlottak tekintetében alkalmas a felülbírálatra. Egyetértett e vádlottak cselekményeinek jogi minősítésével is. Álláspontja szerint azonban az elsőfokú bíróság által alkalmazott szankció nincs arányban e két vádlott terhére rótt katonai büntett tárgyi súlyával. Indítványozta ezért velük szemben az intézkedés helyett felfüggesztett börtönbüntetés kiszabását.

A többi vádlott vonatkozásában vitatta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját, véleménye szerint az elsőfokú katonai tanács tévesen minősítette a terhükre rótt katonai bűncselekményeket vétségnek. Kifejtette, hogy az V.r. vádlott mulasztása szolgálata ellátására jelentős hátránnyal járt, mivel a ... Megyei csapatszolgálati század két irányító tisztje súlyos életveszéllyel járó sérülést szenvedett, ezért az általuk vezetett objektum védelemre rendelt rendvédelmi kötelék tevékenysége érdemben megnehezült.

Ugyanígy vitatta az elsőfokú bíróság álláspontját **I.r.** és **III.r.** vádlott, továbbá VI-XIV.r. vádlottak cselekményei jogi minősítése tekintetében is. Kifejtette, hogy a **III.r.** vádlott mulasztása, mely szerint alárendeltjei felelősségre vonására nem intézkedett, velük szemben ténylegesen büntetőeljárás lefolytatására nem került sor, felveti a régi Btk. 244. § (1) bekezdés a./ pontjába ütköző, de a (3) bekezdés b./ pontja szerint minősülő hivatalos személy által elkövetett bűnpártolás büntettének megállapíthatóságát. **I.r.** vádlott vonatkozásában szintén alapot látott az előjárói intézkedés elmulasztása büntettének, illetve a bűnpártolás büntettének a megállapítására, miként VI-XIV.r. vádlottak vonatkozásában is. Kifejtette, hogy **I.r.** vádlott XII. és XIII. ítéleti tényállásban írt magatartása miatt a védett jogtárgyra nézve a jelentős hátrány bekövetkezett, mivel cselekményével összefüggésben a rendőri testület jogszerű szolgálat ellátásához fűződő társadalmi és szolgálati érdek sérült, valamint e vádlott mulasztása a fegyveres őrtestület fegyelmi rendjének széles körű megbomlásához vezetett. Álláspontja szerint **III.r.** és VI.-XIV.r. vádlottak cselekményei következtében a szolgálatra a jelentős hátrány bekövetkezett. Ugyanakkor **I.**, **III.**, V-XIV.r. vádlottak tekintetében az ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta a Be. 373. § (1) bekezdés II/e. pontjára figyelemmel, mivel az eljárás megszüntetésére törvénysértően került sor.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2016. június 29-én érkezett BF.1226/2013/6. számú átiratában a korábban előterjesztett ügyészi indítványt módosította. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a hatályon kívül helyezés helyett az ítéleti tényállási részekben foglalt vádlotti cselekvésre nézve az ott leírt bűncselekmények minősítésére levont helyes következtetés útján mondja ki bűnösnek **V.r.** vádlottat előjárói gondoskodás elmulasztásának büntettében, ezért őt felfüggesztett börtönbüntetésre ítélje és mentesítse a büntetett előélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól. **VI.r.** vádlott vonatkozásában indítványozta előjárói intézkedés elmulasztásának büntettében való bűnössége megállapítását, ezért őt ítélje a másodfokú bíróság felfüggesztett börtönbüntetésre, előzetes mentesítés mellett. **VII.**, vádlottat 3 rb., valamint **VIII.**, **IX.**, **X.**, **XI.**, **XII.**, **XIII.**, **XIV.r.** vádlottakat 1-1-rb. előjárói intézkedés elmulasztásának büntettében mondja ki bűnösnek és ezért VI. és VII.r. vádlottakat végrehajtásában felfüggesztett börtönbüntetésre ítélje előzetes bírósági mentesítésük mellett, a VIII.r. vádlottat ítélje pénzbüntetésre, a IX., X., XI., XII., XIII. r. vádlottakat felfüggesztett börtönbüntetésre ítélje előzetes bírósági mentesítésük mellett, a XII., XIII.r. vádlottakat ezen kívül katonai mellékbüntetésül rendfokozatban vesse vissza, és a XIV.r. vádlottat pedig ítélje pénzbüntetésre.

I., és **III.r.** vádlottak tekintetében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványt a Be. 376. § (1) bekezdése alapján, a Be. 373. § (1) bekezdés III/a. pontja szerinti okból, mivel álláspontja szerint a XIII. tényállási részhez kapcsolódó indokolás önellentmondó. Egyebekben a korábbi másodfokú katonai ügyészi indítványt fenntartotta.

A másodfokú nyilvános ülésen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség jelenlévő képviselője a második, a Fővárosi Fellebbviteli Főügyész által jegyzett átiratban foglaltakat tartotta fenn, azonban II. és IV.r. vádlottak tekintetében az első átiratban foglalt álláspontját és indítványát változatlan tartalommal továbbra is fenntartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet I. és III.r. vádlottakra vonatkozó rész kivételével felülbírálatra alkalmas, az ítélet tényállását nem vitatta. Kifejtette, hogy a büntetőeljárás megszüntetése anyagi jogi okokra vezethető vissza, ezért a másodfokú eljárásban helyes jogi minősítés alapján ki lehet mondani a vádlottak bűnösségét az indítványban írtaknak megfelelően. A cselekmények jogi minősítésével összefüggésben előadta, hogy a katonai bűncselekmények minősítésekor nem lehet elvonatkoztatni az egész ügy folyamatában történő vizsgálatától.

Álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács a II. és IV.r. vádlottak tekintetében helyesen foglalt állást a bűnösség kérdésében, és a cselekmények minősítésében is törvényesen járt el. Az elsőfokú katonai tanács által kifejtettekkel egyetértett. Kifejtette azonban, hogy az elsőfokú katonai tanács eltúlzott jelentőséget tulajdonított az időmúlásnak, és az általa a vádlottakkal szemben alkalmazott intézkedés nem alkalmas a büntetési célok, különösen a generális prevenció elérésére. Indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéletábrla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet változtassa meg, a II. és IV.r. vádlottakat felfüggesztett börtönbüntetésre ítélje előzetes mentesítésük mellett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyésztség képviselője ugyanakkor az I. és III.r. vádlott tekintetében az ítéletet felülbírálatra alkalmatlannak találta. Ennek indoklása során az ítélet 551. és 552. oldalán a XIII. tényállási pontra vonatkozó jogi érvelés ellentmondásosságára hivatkozott. Felhívta a figyelmet arra, hogy egyik részről az elsőfokú katonai tanács megállapította, hogy az I.r. vádlott cselekményével összefüggésben a jelentős hátrány nem következett be, ugyanakkor azt is kifejtette, hogy „I.r. vádlott kétségtelenül megvalósította a Btk. 360. § (1) bekezdésébe ütköző, de a (3) bekezdés szerint minősülő, gondatlanságból elkövetett előjárói intézkedés elmulasztásának vétségét.” Ez a bűncselekmény azonban csak akkor valósul meg, ha fennáll a jelentős hátrány bekövetkezése. Mindezt olyan ellentmondásnak találta, amelyet a másodfokú eljárásban nem lehet feloldani. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság hibás jogi álláspontot foglalt el, amikor a vádban írt cselekmény vonatkozásában nem állapította meg a jelentős hátrányt.

Vitatta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját V.r. vádlott cselekményének jogi minősítésével kapcsolatban is. Kifejtette, hogy az elsőfokú katonai tanács helyesen rögzítette az V.r. vádlott köteleességszegő magatartását és véleménye szerint a terhére rótt bűncselekmény az elsőfokú bíróság által rögzített tényállás alapján megállapítható. Megállapítható ugyanis, hogy a szükséges felszerelések hiánya miatt az alegységet vezető két tiszt súlyosan megsérült, ezért a jelentős hátrány bekövetkezett, ezért az V.r. vádlott cselekménye büntettnék minősül.

Az előjárói intézkedés elmulasztása bűncselekmény tekintetében kifejtette, hogy e bűncselekmény védett jogi tárgya a katonai szervezet működésének zavartalansága, a katonai rend és fegyelemfenntartáshoz fűződő társadalmi érdek. Amennyiben az előjáró jogellenességet észlel, az intézkedési kötelezettséget von maga után. 2006. őszén történt rendőri visszaélések veszélyeztették a rendőrség megítélését, annak törvényes működését, a számtalan alkalommal polgári személyeket ért jogellenes bántalmazások miatt. Ezért azok az előjárók, akik nem intézkedtek alárendeltjük felelősségre vonására, az előjárói intézkedés elmulasztásának büntettét valósították meg, mivel a védett jogtárgyra nézve a jelentős hátrány bekövetkezett.

Mindezekre figyelemmel megismételte második átiratában foglaltakat, melyben indítványozta V.r. vádlott bűnösségének kimondását az 1978. évi IV. törvény 360. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés I. tétele szerint minősülő, előjárói gondoskodás elmulasztásának büntetében, és vele szemben indítványozta végrehajtásában felfüggesztett börtönbüntetés kiszabását előzetes bírósági mentesítése mellett. VI.r., VII.r., VIII.r., IX.r., X.r., XI.r., XII.r., XIII., XIV.r. vádlottak bűnösségének megállapítását indítványozta a vádban terhükre rótt előjárói intézkedés elmulasztásának büntetében, ezért VI.r. vádlottal szemben végrehajtásában felfüggesztett börtönbüntetés kiszabására és előzetes mentesítésére, VII.r. vádlottal szemben előzetes mentesítése mellett végrehajtásában felfüggesztett börtönbüntetésre és rendfokozatban visszavetésre, VIII.r. vádlottal szemben pénzbüntetés kiszabására, IX., X., XI.r. vádlottakkal szemben előzetes mentesítésük mellett felfüggesztett börtönbüntetés kiszabására, XII., XIII.r. vádlottakkal szemben előzetes mentesítésük mellett végrehajtásában felfüggesztett börtönbüntetésre és rendfokozatban történő visszavetésre, XIV.r. vádlottal szemben pedig pénzbüntetés kiszabására tett indítványt. I.r.,

III.r. vádlottak tekintetében indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a XIII. tényállási részhez kapcsolódó önellentmondásos indokolásra, valamint cselekményük szoros személyi és tárgyi összefüggésére figyelemmel az elsőfokú ítéletet a Be. 376. § (1) bekezdése alapján, a Be. 373. § (1) bekezdés III/a. pontjában írt okból helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására.

I.r. vádlott védője perbeszédében az általa bejelentett fellebbezést fenntartotta. Elöljáróban kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság által a XII. tényállásban érintett eljárást megszüntető rendelkezést nem támadja, a XIII. tényállás tekintetében pedig az ítélet indokolása elleni fellebbezését fenntartja. Ennek megfelelően a XII. vádpont vonatkozásában indítványozta az eljárás megszüntetésének helybenhagyását, a XIII. pont vonatkozásában pedig védence bizonyítottság hiányában történő felmentésére tett indítványt azzal, hogy a másodfokú bíróság a téves elsőbírói érvelést rekesse ki az ítélet indokolásából.

A védő perbeszédében elsődlegesen az ügyész egymásnak ellentmondó átirataira hívta fel a figyelmet, aki előbb az elsőfokú ítélet megváltoztatására, és védence bűnösségének megállapítására, majd későbbiekben az ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványt. Álláspontja szerint az ügyészi fellebbezés iránya nem változott, azt tartalma szerint kell megítélni, a módosított ügyészi indítvány nem tekinthető védence javára történő fellebbezésnek. Kifogásolta, hogy a fellebbviteli főügyészség első átiratában védence téhere a bűnpártolás bűncselekményét is megállapíthatónak tartja, ugyanakkor a nyomozás során e bűncselekmény megállapításának elvi lehetősége sem merült fel. Álláspontja szerint a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség tévesen hivatkozik a XIII. tényállással kapcsolatban annak ellentmondásosságára, illetve az ítélet megalapozatlanságára, mivel az elsőfokú ítélet mindenben megalapozott.

A védő az ítélet XII. tényállási pontjában foglalt tényállást nem vitatta. Ugyanakkor az ítélet 498. oldalán rögzített tényállás azon megállapításával összefüggésben, hogy védence tudta, hogy 2006. szeptember 17-e és szeptember 19-e közötti rendőri intézkedésekkel kapcsolatban katonai és nem katonai bűncselekmények, valamint fegyelmi vétségek gyanúja merült fel több személlyel szemben is, és ennek ellenére nem tette meg a szükséges intézkedéseket, kifejtette, hogy az ügyészségnek meg lett volna a lehetősége az eljárások megindítására. A tényállásban írtakat nem vitatta, azonban felhívta a figyelmet arra, hogy az ügyészség is tisztában volt mindazzal, amivel a vádlott, hiszen az ún. ... jelentés mindenki számára hozzáférhető volt, azt védence az ügyészségnek is megküldte. Amennyiben e jelentés megalapozta katonai bűncselekmény elkövetését, az ügyészi szerveknek is észlelnie kellett volna e bűncselekmények alapos gyanúját, azonban az ügyészség erre vonatkozóan semmilyen jelzéssel nem élt védence felé, nem hívta fel a figyelmet arra, hogy fegyelmi eljárás megindítása, vagy feljelentés megtétele vált volna szükségessé. A fegyelmi eljárás megindításával kapcsolatban jogi álláspontja szerint a főkapitányi érkezetlet tagjait terhelte a szükséges intézkedések megtétele, hiszen az érintetteknek elöljárói voltak, és a Hszt. 126.§ (1) bekezdése szerint a fegyelmi jogkör gyakorlója az állományilletékes parancsnok.

Maradékalanul egyetértett az elsőfokú bíróság által kifejtett jogi állásponttal az elöljárói intézkedés elmulasztásának büntette tekintetében. Osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy a bűncselekmény eredmény bűncselekmény, amely akkor valósul meg, ha a cselekménnyel összefüggésben jelentős hátrány bekövetkezik. A hátrány pedig a kívülvilágban észlelhető változás. Álláspontja szerint az ügyészség nem fogalmazott meg olyan érveket, amelyek alapján a hátrány bekövetkezését meg lehetne állapítani. Álláspontja szerint a fegyelmi eljárással kapcsolatban kifejtett ügyészi álláspont hipotetikus, újabb érveket nem jelölt meg azon kívül, mint ami az átiratában is szerepel. Kifejtette, hogy **I.r. vádlott** ítéletben leírt cselekményéhez nem kapcsolódott

olyan jogilag értékelhető következmény, amely alapján a szolgáltatot, illetőleg a közbiztonságot befolyásoló jelentős hátrány bekövetkezése és ehhez képest az előjárói intézkedés elmulasztásának büntette megállapítható lenne.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az ítélet XIII. tényállási pontban írtak alapján helyesen hozott felmentő ítéletet. Rámutatott, hogy e körben az ügyészi fellebbezés az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységét támadja. Érvelése szerint az ítélet 551. és 552. oldalán kifejtett álláspont helyes, a bűncselekmény formailag megvalósul azzal, amikor védencc nem járt el kellő gondossággal. Véleménye szerint téves az az ügyészi érvelés, hogy a bíróság ezzel a jelentős hátrány veszélyének fennállására utalt volna. Ugyanakkor nem értett egyet az elsőfokú bíróság által kifejtett jogi okfejtéssel e körben, mivel önmagában a gondatlanság nem lehet alkalmas bűncselekmény megállapítására. A védencc által kiadott öltözködési szabályzatot kiadása előtt több személy is átnézte, a bíróság az indokolásában kifejtettek során a vádon túlterjeszkedett. Véleménye szerint az ítéletben található önellentmondás feloldása nem az ítélet hatályon kívül helyezése, hanem a téves okfejtés kirekesztése lehet. Indítványozta tehát, hogy a másodfokú bíróság az ügy megítélése szempontjából jelentőséggel nem bíró okfejtést rekessze ki az ítélet indokolásából, egyebekben pedig az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

II.r. vádlott védője fellebbezését és annak írásban előterjesztett indoklását változatlanul fenntartotta. Véleménye szerint az ügyészség álláspontja ellentmondásos. Megalapozatlannak találta az ítélet azon megállapítását, mely szerint védencc lett volna a biztosítás parancsnoka, ő csak ellenjegyezte a biztosítási tervet. Megismételte írásban előterjesztett álláspontját. Kifejtette, hogy védencc semmilyen bűncselekményt nem követett el, de bűnösségének megállapítása esetén is az ügyészség által indítványozott büntetés kiszabása eltúlzottan súlyos. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg ítéletének tényállását, és ebből tévesen is következtetett védencc büntetőjogi felelősségére. Hivatkozott az ítélet iratellenességére, továbbá arra, hogy a bíróság a vádhoz kötöttség elvét is túllépte, amikor **tanú3** magatartásához kapcsolódóan tett megállapításokat. Véleménye szerint a vád sem volt törvényes, mivel az nem tartalmazza, hogy védencc konkrétan mikor és milyen cselekményével követte el a terhére rótt bűncselekményt. Az ítélet tévesen hivatkozik arra is, hogy a II.r. vádlottnak kellett volna eltávolítania a helyszínről **tanú3t**, mivel nem a BRFK vezetője volt a helyszínbiztosítás parancsnoka, hanem **tanú2**. Ezt igazolja **tanú2** vallomása, és a további tanúk vallomásai is. Indítványozta mindezek alapján védencc felmentését az ellene emelt vád alól.

III.r. vádlott védője az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet megalapozott, a bíróság az általa megállapított tényállásból helyes jogi következtetéseket vont le. Érvelése szerint védencc cselekményének minősítése helyes, és az elsőfokú bíróság ebből jutott arra a következtetésre, hogy az az elbírálás időpontjában elévült. Az ügyészi fellebbezésre figyelemmel azonban a következőket tartotta szükségesnek kiemelni. Az ügyész hatályon kívül helyezésre irányuló indítványával - mert az elsőfokú bíróság ítélete önellentmondást tartalmaz, és nem ad megfelelő indokolást arra, hogy miért nem állapítja meg védencc terhére a bűncselekményt - nem értett egyet. Ennek indoka pedig az, hogy a bűncselekmény tényállási elemét a vád nem tartalmazza. Álláspontja szerint ezért téves az ügyészség azon hivatkozása, hogy indokolási kötelezettség elmulasztása miatt a Be. 373. § (1) bekezdés III/a. pontjára figyelemmel indokolt az ítélet hatályon kívül helyezése, mivel a bíróság az álláspontját megfelelően megindokolta. Érvelése szerint téves az ügyészség Be. 373. § (1) bekezdés II/e. pontjára való hivatkozása is, mely szerint a bíróság eljárási szabályok megsértésével szüntette meg a büntetőeljárást. Jelen eset ugyanis nem vonatkoztatható az EBH. 2014/21. számon közzétett

elvi határozatra. Jelen esetben az elévülés bekövetkezése a vita tárgya, amely adott esetben anyagi jogi kérdésként merül fel. Anyagi jogi kérdés eldöntésétől függ a bűncselekmény büntetési tétele, és ehhez képest az elévülés megítélése. A védenccé terhére rótt bűncselekmény anyagi jogi értékelésével összefüggésben az elsőfokú bíróság álláspontjával értett egyet. Kifejtette, hogy nem valósult meg materiális bűncselekmény. Nincs olyan ügyészi érv, amely hivatkozna a kívülvilágban megjelenő eredményre. Kérdésként merül fel, hogy jelen esetben a veszély elegendő-e az eredmény megállapításához. Ezzel összefüggésben kifejtette, hogy minden bűncselekmény, az alaki bűncselekmény is veszélyt jelent a védett jogtárgyra. Adott esetben felmerülhetne a közvetlen veszély megállapítása, ami kvázi materiális bűncselekmény megvalósulását eredményezheti. Ebben az esetben azonban a törvény kifejezett rendelkezésének kellene erre az eredményre utalnia, azonban ilyen nincs ennél a bűncselekménynél. A vád szerinti cselekménynél klasszikus materiális bűncselekményt fogalmaz meg a törvény, azonban ilyen eredmény nem következett be, erre nincs semmilyen bizonyíték, az ügyész ilyenre nem is hivatkozott. Az ügyész által kifejtett érvelés egyszerű veszélyhelyzetre vonatkoztatható. Mindezekre figyelemmel megállapítható, hogy a vádban védenccé terhére rótt bűncselekmények elévültek. A bűnpártolással összefüggésben kifejtette, hogy nem merült fel a nyomozás során a bűncselekmény megállapíthatósága. A bűnpártolásnak más a védett jogi tárgya, mint a vád tárgyává tett bűncselekménynek. E bűncselekmény elkövetése feltételezi egy alaphűncselekmény elkövetését. Kérdésként merül fel, hogy ilyen egyáltalán volt-e. Álláspontja szerint ki kell emelni azt is, hogy a segítségnyújtás csak aktív magatartással valósítható meg és a vádban nincs szó ilyen aktív magatartásról, csak mulasztásról. Szükségesnek tartotta azt is hangsúlyozni, hogy a bűnpártolás célzatos bűncselekmény, azonban ilyen célzat sem szerepel a vádban. Álláspontja szerint e bűncselekmény megállapítása kizárt, annak a másodfokú eljárásban történő felvetésére nincs lehetőség. Mindezekre figyelemmel indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet a Be. 371. § (1) bekezdése alapján a III.r. vádlott tekintetében hagyja helyben.

V.r. és **XI. r.** vádlottak védője perbeszédében csatlakozott védőtársai által előadottakhoz. Indítványozta a fellebbviteli főügyészség indítványának elutasítását, és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását. Fenntartotta az elsőfokú eljárásban előadott perbeszédét. Az ügygel összefüggésben szükségesnek tartotta előrebocsátani, hogy jelen eljárást megelőző vádemelés előtt a katonai ügyészség már vizsgálta az V.r. vádlott felelősségét, és az eljárást megszüntette. Később arra hivatkozással rendelték el újból nyomozást védenccével szemben, hogy új bizonyítékok merültek fel, véleménye szerint azonban ez az állítás nem állja meg a helyét. Kifejtette, hogy a katonai főügyészség külső nyomásra rendelte el ismételt a nyomozást, és az ügyészi munkát végig az előjárónak való megfelelés vezette. Álláspontja szerint **V.r.** vádlott terhére rótt bűncselekményt nem védenccé, hanem más követte el. Mindezekre figyelemmel bűncselekmény hiányában kérte védenccét felmenteni. Álláspontja szerint védenccé bűnösségének megállapítása esetén az a bűncselekmény alapesetének megállapítására nyújt alapot. **XI.r.** vádlott cselekményével összefüggésben egyetértve az elsőfokú ítéletben kifejtettekkel, megerősítette azt az álláspontját, hogy az a cselekmény alapesetének minősül, amely elévült. Szükségesnek tartotta előadni azt is, hogy védenccének nem is állt módjában feljelentést tenni alárendeltjével szemben, mivel a bántalmazást nem is észlelhette. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt **XI.r.** vádlott tekintetében.

IV.r. vádlott védője a felmentés érdekében előterjesztett fellebbezését fenntartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet indokolása ellentmondásos. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint védenccé azzal követte el a terhére rótt bűncselekményt, hogy feladta a ... védelmét, ezzel a parancsot megtagadta, a szolgálatra való jelentős hátrány pedig azzal valósult meg, hogy a székházat elfoglalták. Álláspontja szerint az ítéletben megállapított tényállás megalapozatlan, ugyanakkor a

másodfokú eljárásban a megalapozatlanság a tényállás kiegészítésével kiküszöbölhető. A tényállás kiegészítését követően indítványozta a jogi minősítés megváltoztatását, és védence felmentését az ellene emelt vád alól. Amennyiben a másodfokú bíróság nem fogadná el a tényállás megváltoztatására vonatkozó indítványát, abban az esetben csatlakozott védőtársai indítványához. Indoklásul előadta, hogy védence vallomása szerint csak ideiglenesen akarták elhagyni az épületet. Az épület elhagyására pedig **tanú2** adott engedélyt a sebesült rendőrök kimentése céljából. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévedett, amikor **tanú2** tanúvallomását ettől eltérően értelmezte. Utalt az Országgyűlés Albizottsága előtt elmondottakra, melyben **tanú2** kifejtette, hogy egyetértett a rendőri erők kivonásával. Kifejtette továbbá, hogy **tanú3** magatartása és védence magatartása között összefüggés nem állapítható meg. A tanúk beszámoltak arról, hogy védence részt vett a székház védelmében, a védelem irányításában. A helyzet hozta, hogy ideiglenesen el kellett hagyni az épületet a füst miatt, illetve a sebesültek kimentése érdekében. Védence ezt a döntést **tanú2** jóváhagyásával, **tanú3-tól** függetlenül hozta meg. Ezt igazolja álláspontja szerint a rádióforgalmazás is. 01.20 órakor a rendőrök visszamentek a székházba és ekkor védence irányította a tüntetők eltávolítását. A bizonyítékok alapján álláspontja szerint az állapítható meg, hogy nem **tanú3** nyomására hagyták el az épületet, a IV.r. vádlott saját döntése volt az ideiglenes elhagyás, amely szükséges volt a sebesültek kimentése érdekében, valamint okkal gondolhatott arra, hogy a barikád ellenáll a behatolóknak. Ez utóbbi tényre figyelemmel indítványozta annak megfontolását, hogy nem áll e fenn a tévedés, mint büntethetőséget kizáró ok védence javára. Összefoglalva kifejtette, hogy védencének még eshetőleges szándéka sem merül fel arra, hogy a számára kijelölt parancsot megtagadja. Véleménye szerint az általa tanúsított magatartás legfeljebb fegyelmi vétség megállapítására adhatott volna okot. Mindezekre figyelemmel indítványozta védence felmentését az ellene emelt vád alól.

VIII.r. vádlott védője perbeszédében csatlakozott a védőtársai által elmondottakhoz. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság hagyja helyben az elsőfokú katonai tanács ítéletét. Véleménye szerint a vádemelésére sem kerülhetett volna sor, mivel a vádirati tényállás nem tartalmazza a jelentős hátrányt, csak ennek veszélyét. Álláspontja szerint már a tárgyalás előkészítése során meg lehetett volna szüntetni a büntetőeljárást. Egyetértett az ítéletben foglaltakkal, mely szerint az előjárói intézkedés elmulasztásának vétségi alakzata lenne megállapítható, amely már elévült. Álláspontja szerint az ítélet hatályon kívül helyezésének lenne helye és a megismételt eljárásban a tárgyalás előkészítése során az eljárás megszüntetésére. Figyelemmel arra, hogy ennek értelme nem lenne, ezért indítványozta az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

VI., VII., IX., X.r., XII., XIII.r. és **XIV.r.** vádlottak védője perbeszédében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Csatlakozva védőtársaihoz kifejtette, hogy az ügy eldöntése elsősorban anyagi jogi kérdéskörben merül fel, azaz hogy a vádlottak terhére rótt bűncselekmény materiális, vagy immateriális bűncselekmény-e. Hivatkozva a cselekmény elkövetésekor és elbírálásakor is hatályos büntető törvénykönyvre, azok miniszteri indoklására kiemelte, hogy a bűncselekmény büntetési alakzata akkor valósul meg, ha az eredmény, a jelentős hátrány bekövetkezik, az előjárói intézkedés elmulasztásával összefüggésben. Kiemelte, hogy nem elegendő csupán a jelentős hátrány veszélye, annak be is kell következni. Kifejtette, hogy ennek bizonyítása nem a bíróság kötelessége, hanem a vádhatóság feladata. Álláspontja szerint az eljáró bíróság alapos bizonyítási eljárást folytatott le, az általa megvizsgált bizonyítékok alapján nem merült fel olyan adat, amely megalapozná védencei vádban írt büntetőjogi felelősségét. Nem értett egyet azon hivatkozással, mely szerint a vádban írt időszakban a rendőrök folyamatosan verték volna a polgárokat. Figyelemmel arra, hogy nem valósult meg a bűncselekmény minősített esete, az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

Az ügyész viszontválaszában kifejtette, hogy a bűnpártolással kapcsolatos álláspontját nem tartja fenn. Továbbra is fenntartotta azonban azt a jogi álláspontját, hogy a vádlottak terhére rótt előjárói bűncselekmények büntettként minősülnek, és a bíróságnak éppen azt kellene megállapítani, hogy a jelentős hátrány, mint eredmény bekövetkezett.

Az I., II., III., IV., V., VI. és XI.r. vádlottak az utolsó szó jogán tett nyilatkozatukban csatlakoztak védőikhez, tagadva, hogy a vád szerinti bűncselekményt elkövették volna. Egyedül **V.r.** vádlott nyilatkozott részletesen az utolsó szó jogán, fenntartva az írásban csatolt észrevételében foglaltakat.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet a Be. 348. § (1) bekezdése alapján valamennyi vádlott tekintetében teljes terjedelmében felülbírálta.

Az ügy előzményeként rögzíteni kell, hogy a vádlottakkal szemben a Központi Nyomozó Főügyészség Debreceni Regionális Osztálya B.II.502/2010. szám alatt 2013. február 08-án nyújtott be vádiratot a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsához. E vádiratban a katonai ügyészség **I.r.** vádlottat és 13 társát a 2006. őszi eseményekkel kapcsolatban elkövetett katonai bűncselekményekkel vádolta, amely három jól elkülöníthető eseménykört érintett. A vádhatóság a vádirat I. pontjában a 2006. szeptember 18-án történt ... elleni támadással összefüggésbe hozható, rendőrök által elkövetett előjárói és függelemsértő bűncselekményeket tette a vád tárgyává. A II-XI. tényállásokban azoknak az alegység parancsnokoknak a cselekménye miatt emelt vádat, akiknek a kötelékében szolgálatot teljesítő rendőrök hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazást valósítottak meg 2006. szeptemberében és októberében, és e cselekmények megakadályozására, illetve az elkövetők felelősségre vonására ezek az alegység parancsnokok intézkedést nem tettek. A harmadik csoportban, a XII-XV. tényállásokban pedig **I.r.** és **III.r.** vádlottakkal szemben a vádhatóság szintén olyan előjárói bűncselekményeket tett a vád tárgyává, amikor előjáróként nem intézkedtek alárendeltjeik fegyelmi, vagy büntetőjogi felelősségre vonására.

A vád alapján a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2013. szeptember 17-e és 2015. október 29-e között több mint száz tárgyalási napot tartott.

A másodfokú bíróság felülbírlata során megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa az eljárási szabályokat alapvetően betartotta, ugyanakkor megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását rendhagyóan, nem a törvényi előírásokkal és a kialakult bírói gyakorlattal egyezően szerkesztette. Az elsőfokú bíróság az ítélet 9. oldalától 35. oldalig „Alapvetések” címszó alatt rögzítette a vád törvényességével, a büntető törvény időbeli hatályával, ezzel összefüggésben az alkalmazandó büntető jogszabályokkal, az eljárás megszüntetésével, illetve felmentéssel, továbbá a büntetőjogi felelősség önálló elbírálásával kapcsolatos jogi álláspontját. Ezt követően az ítélet 35. oldalától kezdődően a történeti tényállást írta le, azonban előbb tényállásonként külön-külön rögzítésre került a vádirati tényállás, ezt követően tényállásonként a számba vett bizonyítékok lettek felsorolva, majd az ebből levont következtetések fogalmazódtak meg, és csak ezután került leírásra az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás. Az elsőfokú bíróság a tényállásokhoz kapcsolódóan fejtette ki jogi álláspontját és minősítette a vádlottak cselekményeit, illetve vont le a jogi következményeket többször megismételve a már korábban kifejtetteket.

Az elsőfokú bíróság előzőekben rögzített határozat szerkesztése nem felel meg a Be. 258. §-ában meghatározottnak. A Be. 258. § (3) bekezdése az ítélet indokolásának szerkesztésére ad irányutatót. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a törvényhely (3) bekezdés a.-tól f. pontjáig írt felsorolás egyben az ítélet indokolás részeinek sorrendjét is meghatározza. A Be. 258. § (3)

bekezdése szerint az ítélet és az ügydöntő végzés indokolása összefüggően tartalmazza a vádra történő utalást, a vádirat szerinti jogi minősítést, szükség esetén a vádirati tényállás lényegének ismertetését. Ezt követően a vádlott személyi körülményeire vonatkozóan megállapított tényeket, a vádlott korábbi büntetéseire vonatkozó adatokat kell feltüntetni. Ezután a bíróság által megállapított tényállást, majd a bizonyítékok számbavételét és értékelését kell rögzíteni. A törvényi felsorolásban ezután következik a bíróság által megállapított tényállás szerinti cselekmény jogi minősítésének, a büntetés kiszabásának, intézkedés alkalmazásának, illetőleg ezek mellőzése esetén a döntés indokolása, az alkalmazott jogszabályok megjelölésével, majd a határozat egyéb rendelkezéseire és az indítványok elutasítására vonatkozó indoklás az alkalmazott jogszabályok megjelölésével.

Amellett, hogy a büntetőeljárás törvény rendelkezései kógens rendelkezések, amelytől eltérni nem lehet, a másodfokú bíróság álláspontja szerint lényeges igazságszolgáltatási érdek, az ítéletek hasonló módon történő szerkesztése. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor eltért a törvényi rendelkezésektől, illetve a kialakult bírói gyakorlattól a határozatának megszerkesztésekor, ami a másodfokú bíróság álláspontja szerint oda vezetett, hogy az túlzottan terjedelmes, szükségtelen ismétlései miatt terjengőssé, kevésbé áttekinthetővé vált.

A törvényi előírástól és az irányadó bírói gyakorlattól eltérő ítéletszerkesztés egyúttal azt a nem kívánatos látszatot keltheti, hogy az eljáró bíróság eltérő hozzáállást tanúsít az előtte folyamatban lévő ügyhöz, az általa rendszeresen elbírált egyéb büntetőügyekhez képest.

A másodfokú bíróság szükségtelennek tartja a határozat indokolásának elején a bíróság jogi álláspontjának kommentárszerű kifejtését, különösen oly módon, hogy nem határozza meg a felhasznált forrást. Szintén aggályosnak tartja olyan kifejezések és példák használatát, ami összeegyeztethetetlen egy büntető ítélet komolyságával. Ezért a másodfokú bíróság mellőzi az elsőfokú ítélet indokolásából a 14. oldal 4. bekezdésének utolsó mondatát.

A másodfokú bíróság szintén nem értett egyet az ügyhöz csak alig kapcsolódó azon okfejtés megjelenítésével, ami az ítélet 579. és 580. oldalán található. E helyen az elsőfokú a bíróság a büntetőeljárás törvény, ezen belül a katonai büntetőeljárás hatályával összefüggő álláspontját fejtette ki. Ebben kritika alá vonta azt a törvényhozási aktust, amely során az előterjesztett törvénytervezet ellenére nem került kiterjesztésre a katonai büntetőeljárás hatálya a rendvédelmi szervezetek hivatásos tagjai által szolgálati helyen, szolgálattal összefüggő bűncselekményeinek elbírálására. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács ezzel túlterjeszkedett a kompetenciáján. A másodfokú bíróság ezért e szubjektív, nem a tárgyhoz tartozó indokolást mellőzni rendeli.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban az előzőekben írtak nem jelentettek olyan eljárási szabálysértést, amely kihatott volna az ügy érdemi elbírálására. Az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat egyebekben maradéktalanul betartva járt el, az előbbiek még nem vethették fel az eljáró bíró elfoglaltságát.

Az elsőfokú katonai tanács ítélete I. tényállási pontját ítéletének 341-345. oldaláig rögzítette, amely a 2006. szeptember 17-én kezdődő eseményekhez és a ... tüntetők általi 2006. szeptember 18-ai elfoglalásához kapcsolódik. E tényállásban a vádhatóság **II.r.** vádlottat az 1978. évi IV. törvény 361. § (1) bekezdés a./ és b./ pontjába ütköző, a (2) bekezdés I. tétele szerint minősülő előljárói intézkedés elmulasztásának büntetével, **III.r.** vádlottat az 1978. évi IV. törvény 361. § (1) bekezdés a./ és b./ pontjába ütköző, a (2) bekezdés I. tétele szerint minősülő előljárói intézkedés elmulasztásának büntetével, **IV.r.** vádlottat az 1978. évi IV. törvény 354. § (1) bekezdésébe ütköző,

és a (2) bekezdés b./ pontjának I. tétele szerint minősülő parancs iránti, jelentős hátrány veszélyével járó engedetlenség büntetével, **V.r.** vádlottat az 1978. évi IV. törvény 360. § (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdés I. tétele szerint minősülő előjárói gondoskodás elmulasztásának büntetével vádolta. Az elsőfokú bíróság a II. és IV.r. vádlottak büntetőjogi felelősségét lényegében a vád szerint megállapította, a III.r. és V.r. vádlottakkal szemben azonban a büntetőeljárást megszüntette, mivel álláspontja szerint cselekményeik katonai vétségek, ezért velük szemben büntethetőséget megszüntető ok áll fenn.

A másodfokú bíróság **II.** és **IV.r.** vádlottak és védőik által felmentés érdekében előterjesztett fellebbezéseket nem találta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság ítéletének 341-345. oldaláig terjedő I. pontjában megállapított tényállása során ügyfelderítési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. Az e tényállási pontban érintett vádlottakat, valamint mindazokat a tanúkat kihallgatta, akik az ügygel összefüggésben érdemi információval rendelkeztek. Az elsőfokú katonai tanács a bizonyítás anyagává tette a rendelezésre álló okirati bizonyítékokat, ítéletének tényállását a bizonyítékok okszerű mérlegelése útján állapította meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletének 76. oldalától 304. oldaláig rögzítette az általa kihallgatott vádlottak és tanúk vallomásainak kivonatát, illetve az általa értékelt okirati bizonyítékokat, majd az ítélet 304. oldalától a 341. oldaláig 1-342. pontban foglalta össze az általa megvizsgált bizonyítékok lényegét és vont le azokból a tényállásra vonatkozó következtetéseit. Az elsőfokú bíróság - bár rendhagyó módon - de indokolási kötelezettségének is eleget tett.

Az I. tényállásban érintett vádlottak - **II.**, **III.**, **IV.** és **V.r.** vádlottak - tagadták a terhükre rótt bűncselekmény elkövetését és érdemi védekezést terjesztettek elő. Az elsőfokú bíróság a vádlottak védekezését megvizsgálta, azt összevetette az általa megvizsgált bizonyítékokkal.

II.r. és **IV.r.** vádlottak és védőik eltérő tényállás megállapítására irányuló fellebbezéseit a másodfokú bíróság nem találta alaposnak, azonban a tényállás kiegészítését maga is szükségesnek tartotta.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletének 341. oldalától 345. oldaláig rögzített ítéleti tényállása alapvetően megalapozott, az csak részbeni iratellenessége és kisebb hiányossága, illetve tényből további tényre történő helytelen következtetése miatt szorul kiegészítésre, illetve pontosításra.

II.r. vádlott védekezésének lényege szerint nem ő volt 2006. szeptember 18-án a biztosítás parancsnoka, hanem **tanú2**, továbbá jelen volt az országos rendőr-főkapitány helyettese is, **tanú1**, aki szintén utasítási és intézkedési joggal rendelkezett.

Védekezése szerint a vádban írt intézkedések megtételére nem volt lehetősége, a kialakult helyzetet az agresszív és a hatalmas tömeg túlereje okozta, az adott helyzetben nem volt lehetséges a ... helyszínparancsnokának, **IV.r. vádlottnak** a leváltása.

Az elsőfokú bíróság az általa kihallgatott tanúk és a bizonyítás részévé tett országos rendőr-főkapitány által elrendelt vizsgálat adatai alapján okszerűen vetette el a II.r. vádlott védekezését és állapította meg, hogy a biztosítás parancsnoka ténylegesen **II.r. vádlott** volt, aki utasításokkal látta el helyettesét, **tanú2**-t, gyakorlatilag átvette tőle az irányítást, illetve más alárendeltek is utasított.

Mindezt alátámasztották a kihallgatott tanúk vallomásai, akik a helyszínen jelen voltak, köztük **tanú2** és **tanú1**, továbbá a vizsgálatot vezető **tanú4** vallomása.

Az elsőfokú bíróság az általa megvizsgált bizonyítékok alapján ítéletének tényállásában helyesen állapította meg azt is, hogy **II.r.** vádlottnak tisztában kellett lenni a ...nál kialakult állapotokkal, azzal, hogy **IV.r. vádlott** ténylegesen nem látja el a helyszínparancsnoki feladatait, továbbá azzal, hogy az irányítás elégtelensége miatt haladéktalan intézkedések megtétele lett volna szükséges a helyszínen lévő rendőri erők irányítására és vezetésére. Mindezek miatt a **II.r.** vádlottnak előjárói intézkedési kötelezettsége keletkezett. Az elsőfokú bíróság azonban nem jelölte meg a **II.r.** vádlott köteletségét előíró rendelkezéseket, ezért a másodfokú bíróság álláspontja szerint e jogszabályi hivatkozással ki kell egészíteni a tényállást.

A Fővárosi Ítéletábra Katonai Tanácsa a Be. 352.§ (1) bekezdés a/ pontja alapján azzal egészíti ki az ítélet 345. oldal 3. bekezdését, hogy: „**II.r.** vádlott magatartásával megszegte az elkövetéskor hatályos Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 3/1995 (III.1) BM. rendelet 94. § (1) bekezdés b-d. pontjaiban, valamint a (2) bekezdésében írt előjárói kötelezettségeit.”

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács a rendelkezésre álló bizonyítékokkal összhangban állapította meg **IV.r.** vádlott tevékenységével összefüggő tényállási részt is.

A **IV.r.** vádlott szintén tagadta bűnösségét. Tárgyaláson előterjesztett védekezése szerint a helyszínen ellátta feladatait, és **tanú2** engedélyével hagyta el a ... épületét, nem volt szándéka felhagyni az épület védelmével, a rendőri erők kivonására a sebesült rendőrök biztonságba helyezése érdekében volt szükség.

Az elsőfokú bíróság ugyanakkor a helyszínen jelenlévő rendőr tanúk vallomásai alapján helytállóan állapította meg, hogy **IV.r. vádlott** helyszínparancsnoki feladatait lényegében nem teljesítette, továbbá, hogy a kifejezett előjárói utasítás ellenére hagyta el a ... épületét, amely miatt a tüntetők oda be tudtak hatolni. A nyomozás során tett vallomásában maga is előadta, hogy **tanú3**-al egyeztetett a védett objektum elhagyásának kérdésben, vállalva az ezzel járó felelősséget.(nyom. iratok 43. nsz. 13. oldal 2. bekezdés)

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a **II.** és **IV.r.** vádlottak és védőik eltérő tényállás megállapítására irányuló indítványai lényegében az elsőfokú bíróság okszerű mérlegelő tevékenységét támadják, ami a másodfokú eljárásban a Be. 351.§ (1) bekezdése, valamint a Be. 352.§ (3) bekezdése alapján eredményre nem vezethet. Az elsőfokú bíróság irathűen rögzítette a tényeket, indoklása nem ellentétes a logika szabályaival.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság **III.r.** vádlott vonatkozásában is helyesen rögzítette ítéletének tényállását, aki szintén tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a **III.r.** vádlott nem intézkedett az ügyeletvezetői szolgálatot ellátó rendőrökkel szemben a fegyelmi felelősségük kivizsgálására. **III.r.** vádlott és védője nem vitatták a megállapított tényállást.

A másodfokú bíróság ugyanakkor az elsőfokú bíróság által számba vett bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság ítéletének I. tényállását **V.r.** vádlottra vonatkozó részében iratellenesnek találta, továbbá az elsőfokú bíróság tényből további tényre helytelenül következtetett. Ezért az I. tényállási pont e részében a Be. 351.§ (2) bekezdés c/ és d/ pontja alapján megalapozatlan. A másodfokú

bíróság álláspontja szerint azonban a megalapozatlanság a rendelkezésre álló és az elsőfokú eljárás során a bizonyítás részévé tett iratok tartalma alapján, valamint helyes ténybeli következtetéssel kiküszöbölhető.

A V.r. vádlott szintén tagadta bűnösségét. Védekezése szerint nem volt előjárója a képzési céllal berendelt megyei alegységeknek és a nap folyamán ezek az alegységek az országos rendőrfőkapitány helyettesének intézkedése alapján a BRFK alárendeltségébe kerültek. Amikor a ... megyei rendőr alegység hiányos felszereléssel kiindításra került a laktanyából, nem merült fel, hogy tömegosztatási feladatokban kell majd részt venniük. A felszerelésbeli hiányosságokat pedig a kompetens előjáró felé jelentette.

Az elsőfokú bíróság az I. tényállási ponthoz kapcsolódó 288. pontban rögzítette, hogy **tanú4** véleménye szerint rendőr a rendezvény biztosításra védőfelszerelés nélkül igénybe vehető, azonban tömegkezelésre nem. A 291. pontban a bizonyítékokból azt a következtetést vonta le, hogy amikor a REBISZ laktanyából kiindították a BRFK alárendeltségébe került ... megyei századot, még nem volt előre látható, hogy tömegkezelésben kell majd részt venniük. A 293. pontban az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy **V.r. vádlott** a ...hoz való útbaindításkor még nem értesült erőszakos cselekményről. A 294. pontban pedig az került rögzítésre, hogy **V.r. vádlott** akkor lépett előjárói viszonyba a ... megyei század állományával, amikor már az erőszakos cselekményekre sor került a ... téren.

Az elsőfokú bíróság lényegében ezekből a tényekből vonta le azt a következtetést, hogy **V.r. vádlott** a ... megyei csapatszolgálat előjárója lett, és bár tudott arról, hogy nem minden rendőr rendelkezik a tömegosztatáshoz szükséges védőfelszereléssel, részükre tömegkezelési feladatot határozott meg, továbbá ezzel okozati összefüggésben szenvedtek többen könnyű, illetve egyikük életveszélyes sérülést a század állományából a ... téren. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint 22 óra 55 perc körüli időben szűntek meg **V.r. vádlott** előjárói kötelezettségei.

A másodfokú bíróság ugyanakkor arra a következtetésre jutott, hogy az kétséget kizáróan megállapítható, hogy a ... megyei század a kirendeléskor a BRFK alárendeltségébe került, ekkor **tanú2** részére jelentésre került, hogy nem minden rendőrnek van megfelelő védőeszköze. A század nem tömegosztatási céllal került kirendelésre, hanem rendezvénybiztosítás céljából, **V.r. vádlott** pedig megfelelő tájékoztatást adott a kirendelt állomány felszereltségéről a kirendelő előjárónak. Amikor átirányításra kerültek a ..., ott nem várt támadás érte a század állományát. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ebben a helyzetben már nem volt lehetősége **V.r. vádlottnak** arra, hogy intézkedjen a század hiányos felszerelésének pótlására, hiszen közvetlen harchelyzet alakult ki. Mulasztás e tekintetben nem róható a terhére.

A másodfokú bíróság utalni kíván arra is, hogy nem állapítható meg **V.r. vádlott** köteleességszegése akkor sem, amikor még a REBISZ laktanyájában nem intézkedett a ... század hiányos felszerelésének pótlásáról. Ilyen nevesített kötelezettsége nem volt, nem szegte meg a 2/2006. ORFK. utasítás előírásait. Az utasítás melléklete szerint ugyanis a csapatszolgálati századok személyi állománya 70%-ának kellett rendelkeznie bevetési pajzzsal és sisakkal. E tényt egyébként az elsőfokú bíróság is rögzítette ítéletének I. tényállási pontjában. (342.oldal) A kihallgatott tanúk mindenben alátámasztották az V.r. vádlott védekezését. A ... megyei század tagjai előadták, hogy más alkalmak során sem volt teljes a felszerelésük, amikor őket kiképzési céllal felrendelték, továbbá, hogy a laktanyába történő megérkezésükkor még nem merült fel, hogy tömegkezelésben kell részt venniük, csak helyszín biztosítási feladatokról volt szó. E tevékenységet pedig a meglévő

felszereléssel is elláthatták. Nem merült fel ezért V.r. vádlott tekintetében a szolgálatára vonatkozó előírás megszegése.

A másodfokú bíróság az előzőek alapján, mint iratellenes és helytelen következtetést mellőzi a 344. oldal 4. bekezdésében írt megállapítást az ítélet tényállásából, mely szerint: „**V.r. vádlottnak** lett volna lehetősége a védőfelszerelések pótlására, azonban az intézkedés elmulasztása miatt szenvedett sérülést több, legalább három személy.”

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a korábbi és e módosítással az elsőfokú bíróság ítéletének I. tényállása már mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, és azt a Fővárosi Ítélet tábla Katonai Tanácsa ekként fogadta el felülbírálatára alapjául.

Az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényállás alapján okszerűen következtetett **II.r.** és **IV.r.** vádlottak bűnösségére. Nem tévedett, amikor a Btk. 2. § (1)-(2) bekezdésére figyelemmel **II.r.** vádlottal szemben ítéletében a cselekmény elkövetésekor hatályos 1978. évi IV. törvényt alkalmazta, míg **IV.r.** vádlott cselekményét annak elbírálásakor hatályos Btk. szerint bírálta el, mivel az kedvezőbb a számára.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem tévedett az elsőfokú katonai tanács a II. és a IV.r. vádlottak cselekményének jogi minősítésekor sem.

Az 1978. évi IV. törvény 361. § (1) bekezdés a./, b./ pontjába ütköző, de a (2) bekezdés szerint minősülő előjárói intézkedés elmulasztásának büntettét az követi el, aki előjárói kötelességét megszegve az alárendelt kötelességszegésének vagy bűncselekményének megakadályozására, illetve a felelősségre vonására, vagy a szolgálati rendet, a fegyelmet, vagy a közbiztonságot fenyegető zavar leküzdésére a szükséges intézkedést elmulasztja és a bűncselekmény a szolgálatra, fegyelemre vagy a közbiztonságra jelentős hátránnyal jár.

A II.r. vádlott cselekményének büntetőjogi értékelése során a másodfokú bíróság a következőkre kíván rámutatni. Először arra, hogy nem mellőzhető a vádban írt cselekmény vizsgálata során a fegyelmi, illetve a büntetőjogi felelősség elhatárolása. Az előjárókat többértű kötelezettség terheli az általuk irányított katonai szervezet, vagy egység rendeltetésszerű működésének fenntartása érdekében. Ezeket a kötelezettségeket részben jogszabályok, egyedi és normatív utasítások, parancsok, illetve a kialakult gyakorlat határozza meg. Bármelyik kötelezettség megszegése megalapozhatja az előjáró fegyelmi felelősségét. Büntetőjogi felelősséget azonban csak azok a kötelességszegések alapoznak meg, amelyek a büntető törvényben nevesített tárgykörre vonatkoznak. Ezek az alárendelt kötelességszegő vagy bűncselekményt megvalósító magatartásának megakadályozásához, az emiatt történő felelősségre vonáshoz, vagy a szolgálati rendet, fegyelmet, vagy közbiztonságot fenyegető zavar leküzdéséhez szükséges intézkedés elmulasztásához kötődnek.

A II.r. vádlott vádban írt cselekménye megfelel az előbb írt törvényi feltételeknek, azonban nem mellőzhető annak vizsgálata sem, hogy a közbiztonságot fenyegető zavar leküzdéséhez szükséges intézkedés elmulasztása szakszerűtlen, hibás vezetői döntésként értékelhető-e, ami csak a fegyelmi felelősséget alapozza meg, vagy alkalmas az előjárói bűncselekmény megállapítására. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ennek során vizsgálni kell a II.r. vádlott bűnösségét - azaz szándékossága, vagy gondatlansága fenn áll-e - illetve, hogy mennyire volt számára felismerhető az intézkedési kötelezettségének beállta, mennyire volt nyilvánvaló, hogy annak elmulasztása súlyos következményekkel járhat.

A elsőfokú bíróság helyesen vette számba a bűncselekmény törvényi tényállási elemeit, és nem tévedett, amikor megállapította, hogy **II.r.** vádlott a terhére rótt előjárói intézkedés elmulasztása büntetnének valamennyi tényállási elemét megvalósította. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság által ítéletének 345. és 346. oldalán kifejtett jogi állásponttal.

A másodfokú bíróság a cselekmény jogi minősítése során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállással összefüggésben maga is körültekintően vizsgálta, hogy **II.r.** vádlott előjárói minőségében megszegte-e a rá háruló kötelezettségeket. Ezzel összefüggésben arra kívánt rámutatni, hogy az ítélet tényállása alapján megállapítható, hogy annak ellenére, hogy a biztosítás parancsnokaként a **II.r.** vádlott helyettese **tanú2** volt kijelölve, **II.r.** vádlott a helyszínen jelen volt, az intézkedéseket több esetben átvette alárendeltjétől, ezért ezt követően szolgálati helyzeténél fogva, mint kompetens előjárót őt terhelte a kialakult helyzet kezelésének felelőssége. Mindezek miatt megalapozottan nem hivatkozhat arra, hogy helyettese volt a felelős parancsnok, vagy a jelenlévő országos rendőr-főkapitány helyettes. A parancsokat a helyzet kezelésére ugyanis ő adta ki és azokat alárendeltjei, köztük a biztosítás parancsnoka végrehajtották.

A másodfokú bíróság megjegyzi, hogy alapvető társadalmi érdek fűződik a katonai, illetve rendvédelmi szervezetek szakszerű és hatékony működéséhez. Ennek egyik fontos eleme a parancs kiadás rendjének átláthatósága. Mindez csak úgy biztosítható, ha a kompetenciák egyértelműen vannak meghatározva, azaz a parancs kiadására jogosult előjáró személye egyértelműen beazonosítható. E személyt fokozott védelem illeti meg, de fokozott a felelőssége is. Különösen fontos e katonai modell érvényesülése a katonai, vagy rendvédelmi szervezetek bevetése, illetve harchelyzet során. Nem elfogadható a **II.r.** vádlott álláspontja, mely szerint őt a vádbeli események során előjárói felelősség nem terhelte, mivel a rendelkezésre álló tanúvallomások alapján megállapítható, hogy a bevetésre került rendőri erők tőle kaptak és fogadtak el parancsokat, tehát felelős előjáróként tekintettek **II.** vádlottra, aki e minőségében adott utasításokat, illetve mulasztotta el azok megtételét a tényállásban írtaknak megfelelően.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint tehát az elsőfokú katonai tanács megalapozottan állapította meg, hogy **II.r.** vádlott előjárói kötelességét megszegte, amikor a ...nál kialakult helyzet során a szükséges intézkedést a helyszín parancsnok leváltására nem tette meg, illetve nem intézkedett a rendőri erők hatékony alkalmazására, lehetővé téve, hogy az odavezényelt rendőri egységek felmorzsolódjanak. A másodfokú bíróság álláspontja szerint e tekintetben mindenben helyes az elsőfokú bíróság jogi álláspontja, amikor a bizonyítás részévé tett ... jelentés megállapításaira hivatkozik. A másodfokú bíróság ugyanakkor szükségesnek tartotta a **II.r.** vádlott által megszegett szabályok nevesítését, ami megalapozza büntetőjogi felelősségét. Álláspontja szerint ezek a következők: A cselekmény elkövetésekor hatályos Rendőrség Szolgálat Szabályzata 94.§ (1) bekezdés b/ pontja; e szerint az előjáró hatáskörén belül önállóan intézkedik, megköveteli alárendeltjeitől, hogy pontosan és időben teljesítsék szolgálati kötelezettségeiket; a c/ pont többek között rögzíti, hogy az előjáró figyelme kiterjed minden olyan lényeges körülményre, amely alárendeltjei szolgálatellátását befolyásolhatja; a d/ pont, mely szerint alárendeltjeitől megköveteli az Alkotmány (Alaptörvény), a jogszabályok, a szolgálati tevékenységet szabályozó egyéb rendelkezések betartását, valamint a (2) bekezdés, amely úgy rendelkezik, hogy az előjáró a kiadott parancsok végrehajtását ellenőrzi.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban is, hogy a **II.r.** vádlott előjárói kötelességeinek megszegésével összefüggésben a szolgálatra, illetve a közbiztonságra a jelentős hátrány bekövetkezett, mivel a ...hoz érkezett rendőri erők az elégtelen irányítás és szervezés miatt

nem tudták a számukra meghatározott feladatot végrehajtani, és a ... elfoglalásra került. Álláspontja szerint, amennyiben II.r. vádlott a szükséges intézkedéseket megteszi, e káros eredmény elkerülhető lett volna.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a II.r. vádlott előjárói kötelességének megszegését eshetőleg szándékkal követte el, a bűncselekmény eredményére azonban a vádlott gondatlansága terjedt ki. A vádlott nyilvánvalóan felismerte, hogy intézkedési kötelezettsége keletkezett a kialakult helyzet miatt, hiszen az a kívülálló szerint is egyértelmű volt. Mindezt jól tükrözi **tanú5** vallomása is, aki televízión keresztül látta a ... elleni támadást. A II.r. vádlott azonban nem intézkedett a rendőri erők koncentrálására, sem a helyszíni irányítás hatékony megszervezésére, az alkalmatlan helyszínparancsnok leváltására. Előre látta mulasztása következményeit és abba belenyugodott. Az eredmény tekintetében csak gondatlanság terheli, mivel bár előre látta magatartásának lehetséges következményeit, könnyelműen bízott annak elmaradásában.

Az 1978. évi IV. törvény 15. §-a szerint az eredményhez, mint a bűncselekmény minősítő körülményéhez fűzött súlyosabb jogkövetkeztények akkor alkalmazhatóak, ha az elkövetőt az eredmény tekintetében legalább gondatlanság terheli. Figyelemmel arra, hogy, a cselekmény minősítő körülményére, az eredményre a II.r. vádlott gondatlansága kiterjedt, maradéktalanul megvalósította az 1978. évi IV. törvény 361. § (1) bekezdés a/, b./ pontjába ütköző, de a (2) bekezdés szerint minősülő előjárói intézkedés elmulasztásának büntettét.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács helyesen minősítette **IV.r.** vádlott cselekményét is. A másodfokú bíróság alapvetően szintén egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletének 348. és 349. oldalán kifejtett jogi állásponttal. Az ítéletben megállapított tényállás lényege szerint **IV.r.** vádlott nem látta el helyszínparancsnoki teendőit és nem teljesítette azt a parancsot, hogy ne adják fel a ... épületét, hanem maradjanak a helyükön. A vádlott és védőjének azon hivatkozása, mely szerint ezt engedéllyel tette, nem felel meg az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörében megállapított tényállásnak. A **IV.r.** vádlott és védője az elsőfokú bíróság okszerű mérlegelő tevékenységének vitatása útján támadják a bűnösség megállapítását, amely a másodfokú eljárásban a Be. 351. § (1) és Be. 352. § (3) bekezdésére figyelemmel eredményre nem vezethet, ahogy arra a fellebbviteli bíróság korábban már rámutatott.

IV.r. vádlott magatartásával megvalósította a Btk. 444. § (1) bekezdésébe ütköző, de a (3) bekezdés b./ pontja szerint minősülő parancs iránti engedetlenség büntettét. E bűncselekményt az követi el, aki a parancsot nem teljesíti és az a szolgálatra vagy a fegyelemre jelentős hátrány veszélyével jár. A **IV.** vádlott megvalósította e bűncselekmény valamennyi tényállási elemét. Szembehelyezkedett a kiadott parancssal, ugyanakkor nem volt lehetősége sem a Rendőrségről szóló törvény, sem a Hszt., sem pedig a szolgálati szabályzat alapján a parancs megtagadására. A bizonyítási eljárás adatai alapján nem merült fel az sem, hogy végszükségben cselekedett volna. A másodfokú bíróság álláspontja szerint erre azért sem kerülhetett volna sor, mivel a rendőri szolgálat teljesítésével együtt jár az életveszély vállalása is. A parancs megtagadása és a szolgálatra a jelentős hátrány bekövetkezése, a ... elfoglalása között közvetlen ok-okozati összefüggés szintén megállapítható, figyelemmel a **IV.r.** vádlott aktív magatartására. A másodfokú bíróság álláspontja szerint, amennyiben a rendőri erők a ... nem hagyták volna el, úgy oda a tüntetők nem tudtak volna behatolni.

A másodfokú bíróság nem találta alaposnak a **IV.r.** vádlott védőjének azon felvetését, hogy védence tévedésben volt cselekménye elkövetésekor, mivel azt feltételezte, hogy a felállított barikád megakadályozza a tüntetők behatolását a székházba azután is, hogy azt a rendőri erők elhagyták. A

másodfokú bíróság álláspontja szerint a parancs megtagadásának megítélése körében ez a felvetés nem releváns, csak az eredményre kiterjedő bűnösség megítélésében. A IV.r. vádlott feltételezése arra enged következtetni, hogy a bekövetkezett eredmény tekintetében gondatlan volt, mivel bár előre látta cselekménye következményeit, könnyelműen bízott annak elmaradásában. A IV.r. vádlott a parancsot szándékosan tagadta meg, az eredmény tekintetében, a jelentős hátrány bekövetkezésének veszélyét illetően pedig gondatlansága állapítható meg. Maradéktalanul megvalósította tehát a terhére rótt katonai büntett törvényi tényállási elemeit. Helyesen fejtette ki az elsőfokú bíróság azt is ítélete 349. oldal 8. bekezdésében, hogy a jelentős hátrány a ... elfoglalásával be is következett.

A másodfokú katonai tanács ugyanakkor nem értett egyet az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával **V.r.** vádlott cselekményének jogi minősítését, valamint az ebből levont jogi következtetést illetően.

Az elsőfokú bíróság ítéletének 350. oldal 1. bekezdésében megállapította, hogy **V.r.** vádlott a tényállásban írt magatartásával elkövette az 1978. évi IV. törvény 360. § (1) bekezdésébe ütköző előjárói gondoskodás elmulasztásának vétségét. A másodfokú bíróság itt kívánja megjegyezni, hogy a jogszabályhely felhívása téves, mivel az elsőfokú bíróság azt a 361. § (1) bekezdéseként jelölte meg, amely az előjárói intézkedés elmulasztását szabályozza. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem valósult meg az előjárói gondoskodás elmulasztásának súlyosabb, büntetési alakzata, mivel **V.r.** vádlott cselekménye nem járt a szolgálatra, vagy a fegyelembe jelentős hátránnyal. Indoklásul arra hivatkozott, hogy bár a védőfelszerelés hiánya miatt több rendőr megsérült, közülük egyik sem szenvedett olyan fokú sérülést, amely halálhoz, illetve olyan sérüléshez vezetett volna, amely miatt a szolgálat teljesítésére véglegesen alkalmatlanná válik. Álláspontja szerint az a tény sem alapozza meg a minősített eset megállapítását, hogy **tanú6** életveszélyes sérülést szenvedett, ami egyébként munkaképességének csökkenésével járt. Érvelése szerint **tanú6-nál** sem következett be a szolgálatra való alkalmatlanság. Mivel az általa megállapított bűncselekmény katonai vétségnek minősül, ezért ítéletének 582. oldalán azt állapította meg, hogy az 1978. évi IV. törvény 124. §-ában írt büntethetőséget megszüntető okra figyelemmel **V.r.** vádlott büntethetősége 2009. december 31. napjával megszűnt, figyelemmel arra, hogy 2008. december 31-én történt szolgálati viszonyának megszűnése óta egy év eltelt.

A másodfokú bíróság azonban nem osztotta az elsőfokú bíróság előzőekben idézett álláspontját sem a vád tárgyává tett cselekmény jogi minősítését, sem pedig az abból levont jogkövetkezményt illetően.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint **V.r. vádlott** vádiratban leírt cselekménye alkalmas az 1978. évi IV. törvény 360. § (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdés szerint minősülő előjárói gondoskodás elmulasztása büntettének megállapítására.

Az előjárói gondoskodás elmulasztásának büntettét az követi el, aki előjárói kötelességét azáltal szegi meg, hogy az alárendeltjének anyagi ellátására vagy fenyegető veszélytől megóvására, illetőleg megmentésére szükséges intézkedést elmulasztja és az a szolgálatra, vagy a fegyelemre jelentős hátránnyal jár.

Az elsőfokú bíróság szerint **V.r.** vádlott megvalósította az előjárói gondoskodás elmulasztásának vétségi alakzatát. Azért nem róta terhére a bűncselekmény büntetési alakzatát, mert álláspontja szerint a bűncselekmény eredménye, a szolgálatra, illetve a fegyelemre a jelentős hátrány nem következett be. A másodfokú bíróság álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság jogi álláspontjának kialakításakor.

Az előjárói gondoskodás elmulasztása büntettének törvényi tényállási elemei az elsőfokú ítéletben rögzített tényállás szerint megvalósultak. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ugyanis **V.r.** vádlott előjárói viszonyba lépett a ... megyei rendőregység tekintetében, bár lehetősége lett volna, nem biztosította részükre a szükséges védőfelszereléseket, ennek ellenére tömegoszlatásra adott utasítást, amely során három rendőr, köztük egyikük életveszélyes sérülést szenvedett.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által rögzített tényállás alapján, mely szerint két rendőr könnyű, egy pedig súlyos, életveszélyes sérülést szenvedett, továbbá mert az alegység a parancsnokok sérülése miatt nem tudta a neki rendelt feladatot végrehajtani, a szolgálatra a jelentős hátrány bekövetkezett.

A másodfokú bíróság azonban a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok, valamint ténybeli következtetés útján módosította az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását. E módosított tényállás alapján már nem vonható le következtetés az **V.r.** vádlott büntetőjogi felelősségére, e tényállás szerint az előjárói gondoskodás elmulasztása büntettének törvényi tényállási elemeit nem valósította meg.

Az előjárói gondoskodás elmulasztásának törvényi tényállása ugyanis előjárói kötelességsegtést feltételez. A tényállásból megállapítható, hogy amikor a vádban írt rendőri alegység a REBISZ laktanyában a vádlottnál jelentkezett és nyilvánvalóvá vált felszerelésük hiánya, a 2/2006. ORFK utasításra figyelemmel **V.r.** vádlottnak nem keletkezett kötelessége a hiányok pótlására, mivel az utasítás szerint a csapatszolgálati századok személyi állománya 70 százalékának kellett bevetési pajzsral és sisakkal rendelkezni, továbbá ekkor még nem merült fel, hogy e rendőri alegységnek tömegoszlatásban kell majd részt venni. Az **V.r.** vádlott tehát nem szegte meg kötelességeit akkor, amikor a laktanyában nem pótolta a REBISZ készletéből a hiányzó felszerelést, az alegység az utasításban meghatározott mennyiségű védőfelszereléssel pedig rendelkezett.

E bűncselekmény alanya csak az előjáró lehet. Az irányadó tényállásból megállapítható, hogy amikor az említett alosztály kirendelésre került, egyúttal az országos rendőr-főkapitány helyettese a ... megyei századot a BRFK alárendeltségébe helyezte, ekkor **V.r. vádlott** tájékoztatta **tanú2-t** a század hiányos védőfelszereléséről, aki ennek ellenére ragaszkodott a század igénybevételéhez.

Az előjárói gondoskodás elmulasztásnak büntette csak szándékosan valósítható meg. A bűnösség megállapításának feltétele, hogy az előjáró felismerje, hogy intézkedési kötelezettsége keletkezett, és mulasztásának szándékosnak kell lennie. Ezen kívül az is szükséges, hogy az előjárónak módjában álljon a szükséges intézkedés megtétele. A tényállásban írtak szerint akkor merült fel, hogy a századnak tömegkezelésben kell részt venni, amikor már a ... térre értek, ezért a másodfokú bíróság álláspontja szerint az ekkor kialakult helyzetben már nem volt módja **V.r.** vádlottnak arra, hogy a hiányzó felszerelések pótlásáról gondoskodjon. A rendőrök nem az **V.r.** vádlott szándékos mulasztása miatt szenvedtek súlyos sérüléseket. A vádlott magatartása, és a bekövetkezett eredmény között ténylegesen nincs közvetlen összefüggés.

Az előzőekben kifejtettek miatt a másodfokú bíróság álláspontja szerint nem alapos az ügyészség indítványa **V.r.** vádlott bűnösségének megállapítása és vele szemben felfüggesztett szabdságvesztés kiszabása érdekében, ugyanakkor téves volt az elsőfokú bíróság ítéletének eljárást megszüntető rendelkezése is az **V.r.** vádlottal szemben.

Az előzőekben kifejtettek szerint megállapítható, hogy az V.r. vádlott nem valósította meg az előjárói gondoskodás elmulasztása büntettének törvényi tényállási elemeit, részben azért, mert e bűncselekmény speciális alanyának nem tekinthető, részben pedig azért, mert nem szegte meg előjárói kötelességét, a bekövetkezett eredmény és magatartása között közvetlen összefüggés sem áll fenn.

Az előzőekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és V.r. vádlottat az ellene az 1978. évi IV. törvény 360. § (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdés szerint minősülő előjárói gondoskodás elmulasztásának büntette miatt emelt vád alól, a Be. 6.§ (3) bekezdés a/ pontjára figyelemmel, a Be. 331.§ (1) bekezdése alapján bűncselekmény hiányában felmentette.

Figyelemmel arra, hogy a másodfokú katonai tanács döntése nem ellentétes az elsőfokú bíróság eljárást megszüntető rendelkezésével, a határozat ellen nincs helye fellebbezésnek a harmadfokú bírósághoz.

Az elsőfokú bíróság ugyanakkor helyesen minősítette **III.r.** vádlott cselekményét az általa megállapított tényállás alapján. A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem alapos az ügyészség azon álláspontja, hogy a **III.r.** vádlott cselekménye az előjárói intézkedés elmulasztása büntettének megállapítására ad alapot.

A katonai ügyészség álláspontja szerint a **III.r.** vádlott azért valósította meg az előjárói bűncselekmény büntetti alakzatát, mert nem intézkedett alárendeltjei fegyelmi felelősségének megállapítására, és cselekménye a szolgálatra, illetve a fegyelemre jelentős hátránnyal járt. Az ügyészi fellebbezés szerint a jelentős hátrány azért következett be, mert a Rendőrség Biztonsági Szolgálatának állománya előtt a **III.r.** vádlott magatartása azt a képzetet erősítette, hogy az ilyen kielevezett helyzetben előálló mulasztás sem jár a parancsnok részéről semmilyen szankcióval.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú katonai tanács ítéletének 347. oldalán és a 348. oldal 1. bekezdésében kifejtett jogi álláspontjával. A tényállás szerint **tanú7** és **tanú8** által elkövetett cselekmények a szolgálatban kötelességszegés vétségének alapos gyanúját keltették, azonban **III.r. vádlott**, aki e rendőrök állományilletékes parancsnoka volt, nem intézkedett a felelősségre vonásukra. A másodfokú bíróság egyetértett azzal, hogy a **III.r.** vádlott cselekménye az irányadó bírói gyakorlatra is figyelemmel az 1978. évi IV. tv. 361.§ (1) bekezdés a/ pontjába ütköző előjárói intézkedés elmulasztása alapesetének megállapítására alkalmas.

A másodfokú bíróság egyetértett azzal a védői okfejtéssel, hogy a bűncselekmény eredményének valamely külvilágban is megjelenő változás tekinthető. Jelen esetben ilyen objektív változás nem következett be, illetve nincs tényyszerű adat arra vonatkozóan, hogy a **III.r.** vádlott magatartása károsan befolyásolta volna az állomány fegyelmi helyzetét. Az ügyészség erre vonatkozóan nem ajánlott fel bizonyítást, és konkrét adatokra sem hivatkozott.

Amennyiben a másodfokú bíróság mégis tényként fogadná el az ügyészség által megjelölt eredmény bekövetkezését, akkor sem vonható le arra következtetés, hogy objektív kapcsolat állna fenn a vádlott magatartása és a kialakult fegyelmi helyzet között. Erre vonatkozó bizonyítékok szintén nem állnak rendelkezésre.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint arra sem lehet következtetést levonni, hogy a **III.r.** vádlott tudatában felmerült volna mulasztásának lehetséges következménye, amelyeket az ügyészség

eredményként fogalmazott meg. Nincs arra utaló tény, hogy amikor **III.r. vádlott** alárendeltjeinek felelősségre vonására nem intézkedett, fel kellett tudatában merülnie annak, hogy ez a Rendőrség Biztonsági Szolgálat állományába tartozók fegyelmi helyzetére jelentős hátránnyal jár.

Az irányadó bírói gyakorlat azokat az előjárói magatartásokat, amelyek az alárendelt fegyelmi, vagy büntetőjogi felelősségre vonásának elmulasztásában nyilvánulnak meg, előjárói intézkedés elmulasztása vétségeként értékeli. A másodfokú bíróság álláspontja szerint nincs olyan ok, amely a bírói gyakorlat megváltoztatását indokolná, illetve nincs arra adat, hogy **III.r. vádlott** tényállásban írt mulasztásával összefüggésben a szolgálatra, a fegyelemre, vagy a közbiztonságra jelentős hátrány következett volna be.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint arra sincs bizonyíték, hogy amennyiben **III.r. vádlott** intézkedik alárendeltjei felelősségre vonására, az alkalmas lett volna arra, hogy bármilyen későbbiekben elkövetett fegyelemsértést megakadályozzon. Nem lehet tehát objektív kapcsolatot megállapítani az előjáró által elkövetett mulasztás és az ügyészség által megjelölt eredmény között.

Mivel az elsőfokú bíróság helyesen minősítette **III.r. vádlott** cselekményét, nem tévedett, amikor megállapította, hogy vele szemben a bűncselekmény elévülésére figyelemmel büntethetőséget megszüntető ok áll fenn.

A másodfokú bíróság egyetértett azzal, hogy **III.r. vádlottal** szemben az elkövetéskor irányadó büntető jogszabályt kell alkalmazni. Az 1978. évi IV. törvény 33. § (1) bekezdés b./ pontja szerint a büntethetőség elévül a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, vagy ha a törvény másképp nem rendelkezik, legalább három év elteltével. Figyelemmel arra, hogy az 1978. évi IV. törvény 361. § (1) bekezdésében írt előjárói intézkedés elmulasztása vétségének büntetési tétele egy év, **III.r. vádlott** cselekménye 2010. július 16-án elévült. Mindezek alapján nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az I. tényállásban írt cselekmény miatt a vádlottal szemben folyamatban lévő büntetőeljárást a Be. 6. § (3) bekezdés c./ pontjára figyelemmel, a Be. 332.§ (1) bekezdés a/ pontja alapján megszüntette. A többi büntetőeljárást megszüntető rendelkezés is törvényes, azok indokolásával a másodfokú bíróság ugyancsak egyetért.

A katonai ügyész **II.r. vádlott** büntetésének súlyosítása érdekében előterjesztett fellebbezését a másodfokú bíróság a következők szerint alaposnak találta.

Az elsőfokú katonai tanács alapvetően helyesen értékelte a II. és a IV.r. vádlottak tekintetében a bűnösségi körülményeket, és nem tévedett, amikor a jelentős időmúlást nyomatékos enyhítő körülményként értékelte. A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban **II.r. vádlottal** szemben eltúlzottan enyhe jogkövetkezményt alkalmazott az elsőfokú bíróság, amikor bűnösségének megállapítását követően megrovásban részesítette. Ugyanakkor a másodfokú bíróság a kifogástalan szolgálati múlttal rendelkező **II.r. vádlottal** szemben, aki 2006. szeptemberében olyan eseménysorozattal találkozott, amely a Magyar Rendőrséget felkészületlenül érte, az elkövetést követő több mint tíz év után nem tartotta indokoltnak szabadságvesztés kiszabását, annak felfüggesztése és a vádlott előzetes mentesítése mellett sem.

Az 1978. évi IV. törvény 87. § (1) és (2) bekezdés e./ pontjára figyelemmel a másodfokú bíróság lehetőséget látott a **II.r. vádlottal** szemben pénzbüntetés kiszabására, mivel a terhére rótt bűncselekményt a törvény két hónaptól öt évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli fenyegetni. A másodfokú bíróság a cselekmény tárgyi súlyához képest állapította meg a pénzbüntetés napi tétel számát és a vádlott személyi, jövedelmi viszonyaihoz igazította a pénzbüntetés napi tétel összegét.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a pénzbüntetés alkalmas a II.r. vádlott tekintetében a büntetési célok elérésére, azaz, hogy mind a vádlottat, mind másokat visszatartson hasonló jellegű bűncselekmény elkövetésétől. A másodfokú bíróság az 1978. évi IV. törvény 52. §-a alapján rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és **II.r** vádlottal szemben alkalmazott intézkedést pénzbüntetésre súlyosította a rendelkező részben írtaknak megfelelően.

IV.r. vádlott terhére, vele szemben büntetés kiszabása érdekében előterjesztett ügyészi fellebbezés viszont nem alapos.

A másodfokú bíróság **IV.r.** vádlottal szemben alkalmazott megrovás intézkedést a terhére rótt bűncselekménnyel arányban állónak találta. A másodfokú bíróság is különös nyomatékkal értékelte az időmúlást, továbbá azt a tényállásban is rögzítettényt, hogy IV.r. vádlott a cselekmény elkövetésekor szorongó személyiségzavarban szenvedett, amely enyhe fokban korlátozta abban, hogy felismerje magatartása lehetséges következményeit és a felismerésnek megfelelően cselekedjen. Nem hagyható figyelmen kívül, és szintén nyomatékos enyhítő körülmény, hogy **IV.r.** vádlott szolgálati viszonya 2012. szeptember 30-án megszűnt, a rendőri pályafutása befejeződött.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács által is értékelt enyhítő körülményekre figyelemmel a IV.r. vádlott cselekménye annak elbírálásakor már oly csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy vele szemben a legenyhébb büntetés kiszabása is szükségtelen. Erre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a IV.r. vádlottal szemben az elsőfokú ítéletet helyes indokainál fogva a joghátrány tekintetében is helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa nem találta alaposnak a katonai ügyész fellebbezését a II-XV. tényállásokban írt vád tárgyává tett cselekmények tekintetében, amely során indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa **I.** és **III.r.** vádlottak tekintetében az elsőfokú ítéletet helyezze hatályon kívül, továbbá **VI.r., VII., VIII., IX., X.r., XI., XII.r., XIII.r.** és **XIV.r.** vádlottak büntetőjogi felelősségét állapítsa meg és velük szemben szabjon ki büntetést.

Az elsőfokú bíróság ítéletének II-XI. terjedő tényállásaiban az alegység parancsnokok vád szerinti mulasztásait tette a bizonyítás tárgyává, akiknek alárendeltségében tevékenykedő rendőrök 2006. szeptember 17-e és október 23-a között járőrelőket, illetve tüntetőket bántalmaztak.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a II-XI. terjedő tényállások megállapítása során az elsőfokú katonai tanács ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett. Az érintett VI-XII. és XIV.r. vádlottak a tárgyaláson felolvasott nyilatkozataikban tagadták a terhükre rótt bűncselekmény elkövetését, a XIII.r. vádlott pedig nem tett vallomást. A bíróság kihallgatta az ügyről érdemi információval rendelkező tanúkat. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács e tényállásokat az általa felvett bizonyítékokkal összhangban állapította meg, a tényállások nem szenvednek a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, és azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa elfogadta felülbírálata alapjául. A másodfokú bíróság eltekint az elsőfokú katonai tanács tényállást megállapító tevékenységének részletesebb elemzésétől, mivel a II-XI. tényállásokban írt megállapítottakat sem az érintett vádlottak, sem a védőik, sem pedig a vádhatóság nem vitatta.

Az elsőfokú katonai tanács ítéletének XII-XV. tényállási pontjaiban **I.r.** és **III.r.** vádlottak előljárói bűncselekményeit tette a bizonyítása tárgyává. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú

katonai tanács e tényállások tekintetében is teljesítette ügyfelderítési kötelezettségét. **I.r. vádlott** a XII. tényállási pontban írt bűncselekmény elkövetését tagadta, és érdemi védekezést terjesztett elő. A XIII. tényállási pont tekintetében I.r és **III.r.** vádlottak szintén tagadták a terhükre rótt bűncselekmény elkövetését és előterjesztették védekezésüket. Ugyanígy a XIV. és XV. tényállási pontban írtak vonatkozásában **III.r.** vádlott szintén vitatta bűnösségét és érdemi védekezést terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság e tényállások vonatkozásában is kihallgatta mindazokat a tanúkat, akik az ügyben érdemi információval rendelkeztek, továbbá a bizonyítás részévé tette az okirati bizonyítékokat, köztük az ügy kivizsgálásával összefüggésben készített bizottsági jelentéseket. A másodfokú bíróság az elsőfokú katonai tanács tényállást megállapító tevékenységével a továbbiakban nem kíván foglalkozni, mivel az elsőfokú katonai tanács mérlegelési jogkörében megállapított ítéleti tényállásait sem a vádlottak és védőik, sem pedig az ügyészség nem támadta. Álláspontja szerint a XII-XV. pontokban írt tényállás megalapozott, mentes a Be. 351.§ (2) bekezdésében írt hiányosságoktól.

A katonai ügyészség ugyanakkor vitatta az elsőfokú katonai tanács azon jogi álláspontját, hogy a vád tárgyává tett előjárói intézkedés elmulasztása bűncselekményének vétségi alakzata, és nem a vád szerinti büntetési alakzata valósult-e meg. A másodfokú bíróság az elsőfokú katonai tanács jogi álláspontjával a II-XV. tényállási pontokat illetően maradéktalanul egyetértett.

Az 1978. évi IV. törvény 361. § (1) bekezdés a./ és b./ pontjába ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő előjárói intézkedés elmulasztásának büntetettét az az előjáró valósítja meg, aki előjárói kötelességét megszegve az alárendelt kötelességszegésének, vagy bűncselekményének megakadályozására, illetve a felelősségre vonásra, továbbá a szükséges rendet, a fegyelmet vagy a közbiztonságot fenyegető zavar leküzdésére a szükséges intézkedést elmulasztja és a bűncselekmény a szolgálatra, a fegyelemre, vagy a közbiztonságra jelentős hátránnyal jár. Kiemelendő, hogy a minősített eset konkrét eredményt feltételez, nem elegendő a jelentős hátrány veszélye, miként ezt a törvény a szolgálatban kötelességszegés, illetve a parancs iránti engedetlenség büntetési esetében elegendőnek tartja. A törvény ez utóbbi bűncselekmények tekintetében korábbra helyezi a minősített eset megállapítását, amikor már veszélyhelyzet beálltát is eredményként jelöli meg.

Az elsőfokú katonai tanács valamennyi idézett tényállással összefüggésben megállapította, hogy az érintett előjárók azon cselekményükkel, hogy alárendeltjeik felelősségre vonására, illetve bűncselekményeik megakadályozására nem intézkedtek, az előjárói intézkedés elmulasztásának vétségét megvalósították. Kifejtette azonban, hogy nem látta megállapíthatónak a bűncselekmény súlyosabban minősülő büntetési alakzatát, figyelemmel arra, hogy a bűncselekmény eredménye nem következett be.

A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint a II-XI. tényállási pontokban írtak alapján, a rendőrség szolgálati, illetve fegyelmi rendjére nézve elszaporodott visszaélés jellegű, a beosztott rendőri állomány által hivatali bűncselekményt megvalósító magatartások előjárójuk általi meg nem akadályozása, illetve a felelősségre vonás elmaradásában megnyilvánuló előjárói mulasztások következtében a védett jogtárgyra nézve a jelentős hátrány bekövetkezett. A XII-XV. ítéleti tényállásba foglalt cselekmények tekintetében ugyan így foglal állást. Eszerint, amikor I és III. r. vádlottak a rendőri állomány számottevő normasértései megakadályozására és felelősségre vonásra nem intézkedtek, amellyel összefüggésben a rendőri testület jogszerű szolgálat ellátásához fűződő szolgálati érdek sérült és a fegyveres őrtestület fegyelmi rendjének széleskörű megbomlása fel nem

számolása miatt a védett jogtárgyra nézve a jelentős hátrány bekövetkezett. (Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.1226/2013/3-III. számú átirat 7. oldal)

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú katonai tanács jogi álláspontjával, illetve a védők által előterjesztett érveléssel, mely szerint azzal, hogy az érintett előjárók nem intézkedtek alárendeltjeik felelősségre vonására, cselekményükkel összefüggésben nem keletkezett a szolgálatra, a fegyelemre, vagy a közbiztonságra olyan jelentős hátrány, amely a bűncselekmény eredményeként megállapítható lenne. Ilyen, a kívülágban bekövetkezett objektív változást a vádhatóság nem mutatott be. Ezen kívül objektív bizonyítékok sem támasztják alá az ügyészség álláspontját, az merőben hipotetikus. A bizonyítási eljárás eredménye e tekintetben az ügyészi álláspontot nem igazolta.

Amennyiben az ügyészség álláspontját mégis tényszerű adatok alátámasztanák, objektív kapcsolat akkor sem mutatható ki az előjárói mulasztások és a későbbiekben elkövetett fegyelemsértések, vagy bűncselekmények között.

Az előjárói intézkedés elmulasztása büntetnének megállapításához az előjárói kötelességszegésen túl szükséges tényállási elem, hogy azzal összefüggésben a törvényben meghatározott eredmény létrejöjjön. Helyesen utaltak a védők arra, hogy az eredmény az a kívülágban bekövetkezett változás, ezért nem elegendő az absztrakt veszély kialakulása. Az elsőfokú katonai tanács jogi indokolásában helyesen utalt arra, hogy az előjárói kötelesség elmulasztása vitathatatlanul a jogtárgy sérelmével járt, azonban a vádhatóság nem jelölt meg olyan konkrét tény, amely alapján az eredmény létrejötte megállapítható lenne.

Kiemelést igényel, hogy az ügyészség álláspontja szerint a vádlotti mulasztás következményeként jött létre az általa jelentős hátránnyként megjelölt eredmény. A jelenleg általánosan elfogadott büntetőjogi elmélet szerint a mulasztás és az eredmény között nem értékelhető az okozati összefüggés. Az elkövető nem az eredmény okozásáért, hanem annak meg nem akadályozásáért felel. (Belovics-Gellér-Nagy-Tóth: Büntetőjog I. 191. oldal) Akkor lehet az elkövető terhére büntetőjogi értékelés alá vonni a bekövetkezett eredményt, ha az általa elmulasztott intézkedés megtétele megakadályozta volna az eredmény létrejöttét. Jelen esetben akkor, ha kimutatható, hogy ha a vádlottak alárendeltjeik felelősségre vonásra irányuló intézkedéseket nem mulasztották volna el, azok megakadályozták volna a későbbi bűncselekmények, illetve fegyelemsértések elkövetését. A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem bizonyítható hogy az ügyészség által feltételezett összefüggés fennáll, az nem terjed túl a feltételezésen. Mindezekre is figyelemmel nem róható e vádlottak terhére az előjárói bűncselekmény minősített esete, mivel ítéleti bizonyossággal sem az eredmény (a jelentős hátrány bekövetkezése), sem pedig a vádlotti cselekmény és a feltételezett eredmény közötti összefüggés nem mutatható ki.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a XIII. tényállási pontban írt elsőbírói érvelés sem utal arra, hogy **I.r.** vádlott cselekménye felvetné a jelentős hátrány bekövetkezését. Az ügyészség ezzel összefüggésben azt kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság álláspontja szerint **I.r. vádlott** kétségtelenül megvalósította a gondatlanságból elkövetett előjárói intézkedés vétségét, amely azonban csak akkor állapítható meg, ha a bűncselekmény a szolgálatra, vagy a fegyelemre jelentős hátránnyal járt. Ebből az ügyészség álláspontja szerint az a következtetés vonható le, hogy e tényállási pont tekintetében az elsőfokú bíróság álláspontja ellentmondásos, önmagával ellentmondó.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban az elsőfokú ítélet 551. és 552. oldalán kifejtettekből megállapítható, hogy az elsőfokú katonai tanács, miként a többi tényállás esetében is, nem látta megállapíthatónak az előjárói bűncselekmény büntetési alakzatát törvényi tényállási elem hiányában, mivel a törvényben megjelölt eredmény nem következett be. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor a vádlott bűnösségét vizsgálva jutott arra a következtetésre, hogy gondatlansága megállapítható a vád tárgyává tett cselekménnyel összefüggésben. Álláspontja szerint I.r. vádlott azon magatartása, hogy nem intézkedett az öltözködési utasítással szembehelyezkedő alárendeltjei felelősségre vonására, akik az azonosító jelvényt nem viselték, felveti a gondatlan elkövetés lehetőségét. Ugyanakkor az ítélet 553. oldal 2. bekezdésében ezzel összefüggésben azt is kifejtette, hogy az ügyészség a szükséges elemeket nem tette a történeti tényállás részévé, így a bűncselekmény megállapítására sem volt törvényes lehetőség. Az elsőfokú bíróság indokolásának előző részéből következően az általa hivatkozott szükséges elem nem lehet más, mint a bűncselekmény eredménye, a jelentős hátrány bekövetkezése. A másodfokú bíróság álláspontja szerint tehát nincs az elsőfokú bíróságnak olyan önellentmondó jogi indokolása, amely felvetné az ítélete hatályon kívül helyezésének szükségességét.

Az elsőfokú bíróság a megalapozott tényállásból levont jogi következtetése, a vádlottak cselekményének helyes minősítése alapján okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a tényállási pontokban írt vádlottakkal szemben büntethetőséget megszüntető ok - elévülés, illetve a speciális katonai büntethetőséget megszüntető ok - miatt az eljárás megszüntetése szükséges.

Az elsőfokú katonai tanács ítéletének 582-584. oldaláig a rendelkezésre álló okiratokkal megegyezően állapította meg az érintett vádlottak szolgálati viszonyának megszűnésének időpontját, illetve hogy a vádlottak terhére rótt cselekmény elévülése mikor szakadt meg, majd az elévülés ténylegesen mikor következett be.

Az 1978. évi IV. törvény 124. §-a szerint a 73. § (2) bekezdését kivéve nem büntethető katonai vétség miatt az elkövető, ha a tettes szolgálati viszonyának megszűnése óta egy év eltelt. Az 1978. évi IV. törvény 33. § (1) bekezdés b./ pontja szerint a büntethetőség elévül egyéb bűncselekmény esetén a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, de ha a törvény másképp nem rendelkezik, legalább három év elteltével.

Az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított az 1978. évi IV. törvény 361. § (1) bekezdés a./ pontjába ütköző előjárói intézkedés elmulasztásának vétségét a törvény egy évig terjedő szabadságvesztéssel bünteti, ebből következően a büntethetősége három év alatt évült el.

Az előzőekre figyelemmel az elsőfokú katonai tanács helyesen állapította meg a nyugállományba helyezett I., VIII., XI.r. vádlottak tekintetében, hogy katonai vétség miatti büntethetőségük megszűnt, míg III., VI., VII., IX., X., XII., XIII. és XIV.r. vádlottak terhére rótt bűncselekmény pedig elévült az ítéletben rögzített időpontban, 2010. július 16. napján.

A nyomozóhatóság a vád tárgyává tett cselekményeket követően négy évvel később hatályon kívül helyezte korábbi eljárást megszüntető végzését és az eljárás folytatását rendelte el. A nyomozást követően a vádlottakkal szemben előterjesztett vád azt sugallja, hogy a vádlottakat terhelte a felelősség a nagyszámú rendőr és civil személy által elszenvedett sérülésekért 2006 őszén. A másodfokú bíróság kiemeli, hogy az elsőfokú bíróság eljárást megszüntető rendelkezései nem jelentik a vádlottak felelősségének megállapítását, a bíróság anyagi jogi következtetésének helyes értelmezése szerint a vádlotti cselekmények legfeljebb katonai vétség megállapítására alkalmasak, amely miatti büntethetőségük viszont elévülés, illetve egyéb büntethetőséget megszüntető ok miatt

megszűnt. E körben a másodfokú bíróság arra kíván rámutatni, hogy az állam kockázata a büntetőjogi igényének késedelmes érvényesítése.

Az előzőekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítélet büntetőeljárást megszüntető rendelkezését **I., III., VI., VII., VIII., IX., X., XI., XII., XIII. és XIV.r.** vádlottak tekintetében helyes indokainál fogva helybenhagyta.

A másodfokú bíróság **IV.r.** vádlottat a Be. 338. § (1) és (4) bekezdése alapján 150.000 forint, elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére kötelezte. Egyúttal megállapította, hogy a Be. 339. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú eljárásban felmerült további 10.873.504 forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa helyes indokai alapján **I.r., II.r., III.r., IV.r., V.r., VI.r., VII.r., VIII.r., IX.r., X.r., XI.r., XII.r., XIII.r. és XIV.r.** vádlottak tekintetében helybenhagyja.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa **IV.r.** vádlottat kötelezte a másodfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére, egyúttal megállapította, hogy a másodfokú eljárás során felmerült további kirendelt védők díjaként felmerülő költséget az állam viseli.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 372.§ (1)-(2) bekezdésein és a már felhívott jogszabályi helyeken alapszik.

Budapest, 2017. február 13.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok s.k. a tanács elnöke, Dr. Török Zsolt hb. ezredes s.k. előadó bíró, Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k. bíró

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete **I.r., II.r., III.r., IV.r., V.r., VI.r., VII.r., VIII.r., IX.r., X.r., XI.r., XII.r., XIII.r. és XIV.r.** vádlottak tekintetében a rendelkező részben írt változtatással jogerős és **II.r. és IV.r.** vádlottak tekintetében végrehajtható.

Budapest, 2017. február 13.

. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok s.k.
a tanács elnöke